

PEDAGÓGUSOK LAPJA

LXXI. ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA
ÉS HÍRLEVELE – 2015. MÁJUS 10.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

5.

A NAGY HARC PORONDJÁN

Csábereje van ennek a szónak: szolidaritás. Annyi szép fogalom, érzet bújik meg benne, többek között a kölcsönös kötelesség- és segítségvállalás közös érdekek alapján, az összetartás, a bajtársiasság, a közösségvállalás, az együttérzés. Milyen felemelő mindegyik!

Május elsején különösen sokszor halljuk magát a szót, hisz bár ez a nap 1890 óta a munkások nemzetközi ünnepe, de 1990 óta a munkavállalók szolidaritási napja is. Az ünnepen nem is nagyon találtunk olyan szónokot, aki ne említette volna.

A latin solidus (szilárd, jól megalapozott) szóból ered, a középkori Itália kereskedői használták. Számukra a biztosítási társulásuk alapját, egy bizonyos pénzösszeget jelentette. A keresztény kultúrában talán a felebaráti szeretet leginkább a megfelelője.

A szolidaritás tulajdonképpen mindig is a munkamegosztás, az egymásra utaltság mindennapi megtapasztalása volt, és egyidős az emberiséggel. Olvastam dr. Braun Soma 1924-ben kiadott könyvében, hogy „a még rendezetlen hordákban élő ősember a melegítő tűz köré gyűlt össze először, és a tűz mellett született meg az össze- és az együvé tartozás, a szolidaritás érzése, mely a tűz fölé védőnek emelt tető alatt azután nemesebb formákat öltött, és ma is a szebb és boldogabb jövő egyik biztosítója”.

Igen, a szolidaritásban benne van a tűz is. Nem hivatalnokoknak való elem. A tűz forradalmak lángját hevítette, a francia forradalomban a szolidaritást a „testvériség” jelszava rejtette.

S hogy az őskor óta egyre nemesebb formákat öltve ma is a szebb és boldogabb jövő biztosítója lenne? Tudjuk, hogy a társadalom normális működéséhez a társadalom tagjai közötti együttműködésre, az egymás iránti szolidaritásra szükség van. Szolidárisnak lenni valakivel a hétköznapi nyelven annyit tesz, hogy közösséget vállalunk vele, illetve támogatjuk az ügyét. Aki a másik embert szeretetre képes lénynek tekint, annak számára magától értetődik a szolidaritás egyetemessége, vagyis hogy azt mindenki kapcsolatban érvényesíteni kell.

Ezért is volt olyan hátborzongató érzés, hogy a Társi közvélemény-kutató legújabb felmérése szerint ma Magyarországon a felnőtt lakosság 46 százaléka azt mondja, hogy menedékkérő ne tegye be a lábát az országba. 45 százalék szerint mérlegelni kell, hogy kinek és milyen feltételekkel nyújtunk segítséget, s mindössze 9 százalék szeretné, ha minden menedékkérőt befogadnánk. A Társi 1992 óta méri az idegenellenességet, az elutasítók aránya azóta most a legmagasabb.

A szakszervezetek számára a szolidaritás lételem. A Pedagógusok Szakszervezetének alapszabályba foglalt működési alapelve a demokratikus képviselő, az egyenjogúság, a szolidaritás, a törvényesség, a nyilvánosság és a kölcsönös felelősség.

Ezért támogatja az egészségügyi dolgozók, a bölcsődei dolgozók jobb munkafeltételekért való küzdelmét, ezért áll ki a szegények mellett, ezért harcol tagjai érdeke mellett a gyermekek, a tanulók jogaiért. Ezért emeli fel mindig a szavát a hatalommal szemben a gyengébbek védelmében!

Hogy is írta dr. Braun? A „közös ősök egy része közelebből nem ismert okok miatt otthagyták a biztos és kevés veszedelemmel járó fákonélést, és lekerült a földre, a soha meg nem szűnő nagy harc porondjára, kezdetét vette harca az életéért, küzdelme a létért. Erre a harcra idők folyamán több fegyvert fejlesztett ki magának, a szolidaritást a többi magafélével, a kezét és harmadiknak folyton növekvő értelmiségét”.

A földről jelentjük: kezünkben a szolidaritás!

Millei Ilona

A TARTALOMBÓL

A Wallenberg vesszőfutása

Nem igaz, amit a Klik állít, hiszen született döntés, és előtte nem kérték ki egyetlen érintett véleményét sem. Ez az utólagos fórum pedig nem pótolhatja azt. (Galló Istvánné, a PSZ elnöke)

3

5

Tárgyalások a bérrel felüli juttatásról

Továbbra is folynak a tárgyalások az Emmi államtitkárságával a nevelést-oktatást segítő technikai-adminisztratív dolgozók béren felüli juttatásáról. (Verba Attiláné, a PSZ óvodapedagógiai tagozatának elnöke)

5

Rövidesen lesznek „gyógypedagógiai tanárok”

A tárca tisztában van a szakemberhiánnyal, ezért bővíti a képzést: az okleveles gyógypedagógus képesítés mellett a tervek szerint rövidesen megjelenik majd a „gyógypedagógiai tanár”. (Dr. Kiss László, referens)

6

Oktatáspolitikai alapítványi szemmel

A tankötelezettség korhatárának csökkentésével a magyar kormány évente 12-15 ezer gyerekről vette le a kezét, a legszegényebkekről, a leghátrányosabb helyzetben élőkről. (Hiller István, az MSZP oktatási kabinetvezetője)

7

A jövő a civil tudatosságáé

A mai magyar társadalom politikai aktivitása és a politikához való hozzáállása alapján úgy tűnik, hogy az állampolgári nevelés Magyarországon még gyerekcipőben jár. (Kemény Zsuzsanna, Takács Dávid és Chován Olivér, a Méltányosság Politikaelemző Központ munkatársai)

9

„Csőd a magyar oktatás”

Azon már nem is csodálkozom, hogy a körülbelül heti 35 órába nem fér bele 60 perc, ahol a kamaszok kötöttek, mégis kötetlenül, uram bocsá!, beszélgetnek. (Egy 16 éves diák)

10

A POKok és a pókmesterek

A tantervi szabadság nélkülözhetetlen kelléke a pedagógusok módszertani szabadsága, a szabad tankönyvpiacra épülő tankönyvválasztás joga, az intézményi önértékelés rendszere. (Szűdi János)

15

Gyerekszemmel

Anyára Apa vigyáz, rájuk meg mi. Anya sok kedvességet tesz értünk. Akkor mosolyog, ha fáradt, akkor nyugós. Ilyenkor fáradt hangokat ad ki magából.

PSZ: mi a baj a kecskeméti igazgatóval?

A Pedagógusok Szakszervezete megdöbbenéssel értesült arról, hogy a kecskeméti Bányai Júlia Gimnázium igazgatójának intézményvezetői megbízását nem támogatta a helyi önkormányzat fideszes többsége. A köztisztelőben álló dr. Lukács Lajos – aki több mint 20 éve vezeti a gimnáziumot, kiváló matematikatanár, a Gimnáziumok Országos Szövetségének tagja – egyetlen pályázó a tisztségre. A gimnázium tanári kara, alkalmazottai, valamint a szülői munkaközösség is maximálisan elégedett az igazgató munkájával, támogatták kinevezését. A PSZ azt kéri a KLIK-től, hogy a pedagógiai szakmai szempontokat és az egységes támogatást kiemelten mérlegelve támogassa dr. Lukács Lajos újabb öt évre szóló igazgatói megbízását. A PSZ kéri továbbá az oktatásért felelős minisztert, a kecskeméti önkormányzat elutasító véleménye ellenére adjon további bizalmat dr. Lukács Lajosnak. Az igazgató ugyanis politikától mentesen vezeti a gimnáziumot több évtizede, a város támogatásával számos nemzetközi és országos versenyen vettek részt eredményesen az iskola diákjai. A PSZ szerint az iskola alkalmazotti közösségének, működtetőjének és fenntartójának is az az érdeke, hogy olyan személy kerüljön a gimnázium élére, aki a nevelőtestület, továbbá a tanulók és szülei bizalmát is élvezze.

Digitális matek!

Hamarosan mindenki számára elérhető lesz, és az iskolákban is bevezethetik a magyar GEOMATECH oktatási rendszert. A program az általános iskolától az érettségiig interaktívan, digitális eszközök segítségével oktatja a matematikát. A projektben eddig több mint 681 intézményből 1550-nél is több pedagógus vett részt, vizsgázott le és teszteli, használja a digitális módszertant. A diákok körében már most is népszerű GEOMATECH digitális tananyagok segítségével játszva tanulhatnak a diákok. A virtuális tankönyv egyesíti a geometriát, algebrát, táblázatkezelést, grafikus ábrázolást, statisztikát és az analízist. Interneten keresztül, asztali gépen, tableten és a diákok legnagyobb örömeire hamarosan telefonon is elérhetőek lesznek a feladatok. Eszköztárban a GEOMATECH a felhasználók kreativitására épít, ezért előnye, hogy bárki könnyedén készíthet új, egyedi feladatokat, feladatmegoldásokat is. A projektben készült tananyagok a <http://tananyag.geomatech.hu/> felületen folyamatosan növekvő számban elérhetőek.

Hozzájárulnak a minőségi oktatáshoz

Kétnapos tanácskozást tartottak a kelet-közép-európai országok pedagógus-szakszervezetei a magyar fővárosban 2015. április 22-én és 23-án. A találkozózt – melyen 13 ország érdekvédelmi szervezete képviseltette magát – a francia SNES (Syndicat National des Enseignements de Second Degré) szervezte. A résztvevők munkacsoportokban arról beszélgettek, hogy milyen intézkedésekkel lehet hozzájárulni a valóban minőségi oktatáshoz. A másik fő téma a tagtoborzás volt, az, hogy a különböző országokban milyen módszereket használnak a hatékonyabb érdekképviselethez. A nemzetközi konferencia résztvevői megállapodtak, hogy a jó gyakorlatokat, a tapasztalatokat megosztják egymással. Kezdeményezték azt is, hogy a tanárok teljesítményének és bérének összehasonlításához készüljön adatbázis a térség országaiiban. A tanácskozáson a reprezentatív Pedagógusok Szakszervezete is képviseltette magát.

Átvenne kilenc gyakorlóiskolát az állam

Közzétette április 22-én az Emmi felsőoktatási államtitkársága annak a kilenc gyakorlóiskolának a nevét, amelyet a meglevő 25-ből az állam átvenne az egyetemektől, főiskoláktól. A kilenc iskola a következő: Debreceni Egyetem Arany János Gyakorló Általános Iskola, Debreceni Egyetem Balásházy János Gyakorló Szakközépiskolája, Gimnáziuma és Kollégiuma, Eötvös József Főiskola Gyakorló Általános Iskolája, Kaposvári Egyetem Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium, Nyíregyházi Főiskola Apáczai Csere János Gyakorló Általános Iskolája és Alapfokú Művészeti Iskola, Nyugat-magyarországi Egyetem Roth Gyula Gyakorló Szakközépiskola és Kollégium (Sopron), Pécsi Tudományegyetem 1. Számú Gyakorló Általános Iskola, Szent István Egyetem Gyakorló Sport Általános Iskola és Gimnázium (Jászberény) és az Öveges Kálmán Gyakorló Általános Iskola. Az Emmi ennél a kilenc intézménynél látta úgy, hogy a gyakorlóiskola nem támogatja az egyetemi, főiskolai pedagógusképzést. A tárcá szerint az érintett iskolákban nem oktat elég szakmai gyakorlaton lévő pedagógushallgatót, márpedig ez lenne a gyakorlóiskolák célja. Egyik gyakorlóiskola sem szűnik meg, de felajánlják, hogy az egyetemektől átveszi őket a KLIK. A miniszternek a törvény szerint május végéig kell döntenie erről. „Addig minden érintett felsőoktatási intézmény véleményezi az államtitkárság kezdeményezését, és a döntést ennek figyelembevételével – az intézményekkel folytatott egyeztetés után – hozza majd meg a tárcá” – írta az Emmi.

Létminimum alatt keresnek

Szűcs Viktória, a Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezetének elnöke szerint a bölcsődei dolgozók háromnegyedének nem érte el a fizetése a létminimumot jelentő 85 770 forintot. A főiskolai diplomával dolgozó gondozók bére tíz év, a felsőfokú szakképesítéssel foglalkoztatott kisgyermeknevelőké 30 év után, a nyugdíj előtt éri el a nettó 90 ezer forintot. Az érdekvédő szerint 2008 óta ígérgetnek fizetésemelést az érintetteknek, amibe a jelenlegi kormány is beleállt. Elvileg jövő január 1-jétől kapnának béremelést, és akkor vezetnek be az ágazatban az életpályamodellt, ugyanakkor erről még semmilyen írásos dokumentumot nem láttak, ezért nem is tudnak mit véleményezni. Szűcs arról is beszélt, hogy sajtóhírek szerint 11 milliárd forintos béremelés néz ki az ágazatban, de a szociális szférában dolgozók fizetése még ezzel együtt sem érné el az egészségügyben dolgozók bértábláját, pedig ők sem keresnek túl fényesen. *Forrás: 168 óra*

OLVASD, ÉS ADD TOVÁBBI!

A Pedagógusok Lapja évi előfizetési díja 5 százalék áfával 4500 forint. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek csekket postázunk. Az egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 120 000 forint, a féloldalas 60 000, a negyedoldalas 30 000 forint. Minden egyes díjtételt 27 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap 1. napja.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Az OKÉT tevékenységében részt vevő

Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) hivatalos hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: Millei Ilona

Technikai szerkesztő: Márfiné Béczi Erika

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Telefon/fax: 322-8464

Levélcím: 1417 Budapest, Postafiók 11

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája

1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8453

Felelős kiadó: Galló Istvánné elnök

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: pedlap@pedagogusok.hu

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 4500 Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

A WALLENBERG VESSZŐFUTÁSA

„Raoulos szív, rauolos lélek, raoulos leszek, amíg csak élek”

A Raoul Wallenberg Szakközépiskola és Szakiskola vesszőfutása egy váratlan levéllel kezdődött, amit a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (Klik) Szakképzési Szervezési Főosztálya fejleces papírján kapott az iskola igazgatónője, *Gavallérné Kancsal Ágnes* április 13-án. Az „Ezúton tájékoztatom, hogy a Kormány 2015. március 18-ai ülésén elfogadta a Raoul Wallenberg Szakközépiskola és Szakiskola jogutóddal történő megszüntetéséről szóló Jelentést” kezdetű levél mély megdöbbenést keltett az igazgatónőben, a tanároknak és a tanulóknak is. Kiderült, a mintegy 1200 diákot, a 70 tanárt, az ország legjobban felszerelt és legnagyobb, a fővárosi egészségügyi képzés bázisának számító intézményt hat másik, állami fenntartású középiskolába irányítják át. A Ludovika főépülete melletti, megüresedő épületet – bár ezt eddig minden illetékes tagadta – a Nemzeti Községi Egységem kaphatja meg. A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) szerint a döntés súlyosan sértette a nemzeti köznevelési törvényt, ezért megtámadta azt. A szülők tüntetést szerveztek, a kormány alkut ajánlott: egyben maradhat az iskola, csak nem abban az épületben. A jelek szerint a Rippl-Rónai és Szondi utca sarkán álló, egykori Kvassay Jenő Műszaki Szakközépiskola épületébe költöznek.

A Wallenbergben parázs hangulatú szülői fórumot tartottak április 20-án. A mintegy 600 diák és szülő mellett a rendezvényen megjelent *Halász József*, a Klik Fővárosi Szakképzési és Ellátási Osztályának osztályvezetője, aki próbálta magyarázni a helyzetet. Elmondta, az iskola átszervezéséről Klik központi utasítás van, döntés nincs. Azt *Balogh Zoltán* miniszter fogja meghozni április 30-án. Arra biztatta a szülőket, mondják el a véleményüket, sőt az iskola is végezze el a dolgát, továbbítsa az intézmény alkalmazotti közössége, az iskolaszék vagy Intézményi Tanács, a szülői szervezet vagy szülői közösség, valamint az iskolai diákönkormányzat írásos véleményét a Kliknek. Erre az egyik szülő megkérdezte, milyen hatástanulmány készült az iskola átszervezésére, *Halász József* úgy válaszolt: semmilyen, elemzés készült, de abból neki nem áll módjában részleteket közölni. A megjegyzést beküldésük, hangos füttyszó követte.

Galló István: itt gyerekek sorsáról van szó!

Ezután *Galló István* a PSZ elnöke szólalt fel, aki leszögezte: „Nincs könnyű helyzetben az osztályvezető úr, de néhány dolgot tisztázni kell! Ha nem fogadja el a kormány a jelentést, ma nincsenek itt a szülők és a gyerekek. Ön azt mondja, nincs döntés, de azt, hogy a Wallenberget mely szakképző intézmények veszik át, a Klik levele tényként írja le. Nem igaz, amit a Klik állít, hiszen született döntés, és előtte nem kérték ki egyetlen érintett véleményét sem. Ez az utólagos fórum pedig nem pótolhatja azt. Az alkalmazotti, szülői és diákönkormányzat véleményét a döntés előtt kellett volna kikérni, itt pedig már megszületett a döntés. Ön azt mondja, mondjanak véleményt a szülők. Miről? Osztályvezető Úr! Itt gyerekek sorsáról van szó!” Elmondta, a Pedagógusok Szakszervezete szerint számos pontban sérti a nemzeti köznevelési törvényt a kormány és a Klik a Wallenberg Szakközépiskola bezárásáról hozott döntése, ezért megtámadták a határozatot. Ezután azt

tanácsolta a jelenlevőknek, írásbeli dokumentum, a hatástanulmány ismerete nélkül a szülők ne mondjanak véleményt. „Ez a fórum nem felel meg az egyeztetés feltételeinek.” Az elnök asszony szavait hatalmas taps fogadta.

Balogh Zoltán, az egészségügyi szakdolgozói kamara elnöke azt mondta el, nem szabad még egyszer megengedni, hogy szétverjék az egészségügyi szakképzést. – Több tízezer kolléga megélhetését biztosítja az itt megszerzett szaktudás – mondta, és hozzátette, az egészségügyi államtitkárhoz már eljuttatták a levelüket, melyben ennek a szakképzési intézménynek a megmaradása mellett voksoltak.

Kinek kell ez az iskola?

Az újabb haragos szülői kérdésre: „Kinek kell ez az iskola?” *Halász József* megjegyezte, tudta, hogy ilyen lesz a hangulat. Megismételte, hogy az iskola átszervezésének megkezdése a Klik központi utasítására történt meg, és arra kérte az igazgató asszonyt, adja meg a szót *Horváth Józsefnek*, a Nemzeti Községi Egységem jelen levő főtákarának. *Horváth József* arra a kérdésre, hogy valóban az egyetemnek kell-e az épület, úgy válaszolt: erről sem született még döntés, de ha meglesz, elkezdik az épületben az oktatást.

Ezután diákok, tanárok – némelyikük sírva – mondta el, mennyire ragaszkodik az iskolához, a közösséghez. Egyikük arról beszélt, nemrég a kisöccse életét mentette meg azzal a szakszerű újraélesztéssel, amit itt tanult.

A fórum végeztével a szülők úgy döntöttek, mivel nem kaptak válaszokat kérdéseikre, ezért levéllel fordulnak a Klik elnökéhez. Szeretnék megtudni, hogy ki terjesztette elő a kormánynak a jelentést, és ha tudták, hogy meg akarják szüntetni a Raoul Wallenberg nevét viselő iskolát, miért engedték a jelentkezést. A diákok az iskola előtt jó fél órán át skandáltak még a „Raoulos szív, rauolos lélek, raoulos leszek,

amíg csak élek” feliratú molinó alatt, hogy „Együtt maradunk”.

Mi szerepel a PSZ beadványában?

A PSZ kezdeményezte, hogy a kormány vonja vissza március 18-ai döntését. Az indok, hogy a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (Klik) a kormányülés után értesítette az iskola igazgatóját, felkérve arra, hogy az átadás-átvételtől szóló tájékoztatót juttassa el az érintetteknek véleményezésre. A nemzeti köznevelésről szóló törvény szerint azonban a fenntartó az iskola megszüntetéséről szóló döntése, illetve véleményének kialakítása előtt köteles kikérni az érintett intézmény alkalmazotti közössége, az iskolaszék, a szülői szervezet és a diákönkormányzat, továbbá szakközépiskola és szakiskola esetén a Fővárosi Gazdasági Kamara véleményét. Emellett a kormány március 18-ai ülésén „lényegében” az oktatásért felelős miniszter hatáskörében járt el, a Klik fenntartásában lévő iskolák esetében ugyanis a megszüntetéssel kapcsolatos fenntartói döntést neki kell meghoznia. A PSZ kitért arra is, hogy az iskolaigazgatónak küldött levél a törvény tartalmi követelményeinek nem felel meg, hiszen a véleménykérés nem a megszüntetésről, hanem arról szól, hogy melyik feladatot melyik más szakképző intézmény vegye át. A levélből az sem állapítható meg, milyen indokok alapján, milyen célból szüntetik meg az iskolát, illetve az sem, hogy a megszüntetés miatt nem marad ellátatlan feladat, és a változások nem okoznak aránytalan terhet a tanulóknak. A PSZ szerint a törvény azon követelményének sem felelt meg a levél, amely szerint minden olyan információt át kell adni a véleményezésre jogosultaknak, amely a döntéshozó rendelkezésére áll. A PSZ a beadványban a köznevelési törvény azon részére hivatkozik, ami szerint minden, a fenntartói irányítás körébe tartozó, előzetes véleményezéshez kötött döntés megtámadható, ha a véleményezést elmulasztották.

(Folytatás a 4. oldalon)

A WALLENBERG VESSZŐFUTÁSA

(Folytatás a 3. oldalról)

A sérelmet szenvedett fél mellett az jogosult megtámadni a döntést, akinek ahhoz törvényes érdeke fűződik. A Raoul Wallenberg Szakközépiskola és Szakiskola keretei között a PSZ-nek alapszervezete működik, „ezért a szakszervezet közvetlenül érdekelt abban, hogy a jogutódlással megszűnő iskolában foglalkoztatott pedagógusok továbbfoglalkoztatása megfeleljen a törvényes előírásoknak”.

Mióta érezte veszélyben a Wallenberg magát?

A kormány „iskola-szétszórató” döntése ellen tiltakozott a Raoul Wallenberg Egyesület is. Azt írták: megdöbbenéssel értesültek arról, hogy egy kormányhatározat szerint a Ludovika téren álló iskola épületét a Nemzeti Közszerződési Egyetemnek adják át. Ez nemcsak az ott folyó pedagógiai munka és iskolaközösség végét jelenti, hanem azt is, hogy a svéd embermentő neve eltűnik Budapest oktatási térképéről.

A Wallenberg tanárai és diákjai egyébként a *Navracsics Tibor* által mentorált Nemzeti Közszerződési Egyetem színre lépése óta érezték a kést a torkukon. A Ludovika főépülete mellett álló szakközépiskola – melynek felújítására tíz éve hárommilliárd forintot költött a főváros – ugyanazon a helyrajzi számon szerepel, mint az egyetem.

A Klik – az Origo április 16-ai cikke szerint – azt közölte, a kormány korábban már tárgyalta a Ludovika téri fejlesztésekről. A Klik ezért elkezdte az érdemi egyeztetést a Raoul Wallenberg Szakközépiskola és Szakiskola jövőjével kapcsolatban, mindvégig szem előtt tartva azt a célt, hogy az oktatás zavartalan legyen, a diákok helyzete pedig rendezett maradjon. Az, hogy pontosan mikor kezdték az egyeztetéseket, és hogy az iskolából kívül tárgyaltak, a Klik közleményéből nem derült ki.

Kormányülésen két perc a Wallenbergre

Az április 22-ei, szerdai kormányülésen napirendi pont volt a Raoul Wallenberg Szakközépiskola és Szakiskola megszüntetésének ügye is. A Népszabadság értesülése szerint a kormány mintegy két percen át foglalkozott a kérdéssel, s a döntés az: iskolának július első napján mennie kell, helyére a Nemzeti Közszerződési Egyetem költözhet. Az iskolamegszüntetéssel kapcsolatos tiltakozásokkal a kormány nem foglalkozott. A Wallenberg iskola vezetői azt az üzenetet kapták, hogy fegyelmet kaphatnak, ha továbbra is megszólalnak a nyilvánosság előtt.

Ám április 22-én más is történt, egyetemi hallgatók, tanárok több mint ezren tüntettek a felsőoktatási szakok megszüntetése és az egyetemi autonómia csorbítása miatt Budapest Belvárosában. Az ELTE-s tiltakozók az Emminél kezdtek, majd a Ludovika térre vonultak. A megszűnésre ítélt Wallenberg iskola kapuján ezt a transzparenst feszítették ki: „ELTE–Raoul W. szolidaritás!” Az iskola diákjainak képviselői köszönetet mondtak azért, hogy a tüntetők értük is kiálltak.

Egy lépés vissza

Az emberi erőforrások minisztere azt javasolja a kormánynak, hogy maradjon együtt a Raoul Wallenberg Szakközépiskola és Szakiskola a jövőben is, és így történjen meg a költözés – mondta maga Balog Zoltán április 23-án a Kossuth Rádió Déli Krónika című műsorában, miután a szülőkkel és a tantestülettel megbeszélést folytatott. Az, hogy költözni kell, nem kérdés, azt a szülők is elfogadják, hiszen a jelenlegi épület a Nemzeti Közszerződési Egyetem kampuszána része, és a továbbiakban az intézménynek van szüksége rá. Az, hogy az iskola együtt tudjon költözni, és együtt tudjon maradni, erős szándék, és szívesen támogatja – mondta a tárcavezető.

Czunyiné Bertalan Judit köznevelési államtitkár az M1 aktuális csatornának április 24-én azt mondta: Balog Zoltán folyamatosan egyeztet Tarlós Istvánnal a megfelelő ingatlanról. A miniszter május 4-én fogadja a szülők és az iskola képviselőit – tette hozzá.

A PSZ elállt a pertől

Átmeneti időre maradhatnak jelenlegi iskolájukban a Wallenberg diákjai. Az iskola és a szülők olyan ajánlatot kaptak, hogy a Wallenberg költözzön a VI. kerületbe, a Rippl-Rónai és Szondi utca sarkán jelenleg üresen álló, egykori Kvassay Jenő Műszaki Szakközépiskola épületébe, természetesen annak felújítása után. Balog Zoltán a május 6-ai kormányülésre már a szülőkkel is egyeztetett székhelyváltási javaslattal és ütemtervvel érkezett. Ott az a döntés született, a felújított Kvassayba költözzön az iskola. Eszerint a diákok a 2015/2016-os tanév téli szünetében költözhetnek a VI. kerületbe. A PSZ a sajtóból értesült arról, hogy a kormány május 6-ai ülésén az érintettekkel történt egyeztetés után megváltoztatta eredeti szándékát az iskola elhelyezéséről. Mivel az alkalmazottak, a diákok, a szülők számára is elfogadható megoldás született, a PSZ elállt attól, hogy az ügyben bírósághoz forduljon.

A kormány első ajánlata

A Raoul Wallenberg Szakközépiskola és Szakiskola feladatait a következő szakképző intézmények veszik át:

1. Szociális szolgáltatások
Szily Kálmán Műszaki Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium (1084 Budapest, Tolnay Lajos u. 4–10. telephelye)
2. Oktatás szakmacsoport
Wesselényi Miklós Műszaki Szakközépiskola és Szakiskola (1149 Budapest, Várna u. 23.)
3. Egészségügy szakmacsoport
Bókay János Humán Szakközépiskola (1086 Budapest, Csobánc u. 1.),
Kanizsay Dorottya Egészségügyi Szakképző Iskola (1043 Budapest, Kassay utca 24/A),
Simmelweis Ignác Humán Szakképző Iskola (1194 Budapest, Csengő utca 1.).
Ybl Miklós Építőipari Szakképző Iskola (1149 Budapest, Várna u. 21/B)

A Ludovika és a Wallenberg

A Magyar Királyi Honvéd Ludovika Akadémia, röviden Ludovika a magyar katonai felsőoktatás legmagasabb képzési szintjét nyújtó intézmény volt az 1945 előtti Magyarországon. Az intézmény 1836-ban elkészült, monumentális főépülete Budapest VIII. kerületében, a Ludovika téren áll, *Pollack Mihály* tervei alapján épült klasszicista stílusban. A második világháború után a Ludovika fedett lovardájában az Alfa Mozi üzemelt, amely 1992-ben leégett. A főépületet évtizedeken át az ELTE Természettudományi Karának egyes tanszékei használták rendkívül lepusztult állapotban. 1994-ben *Mádl Ferenc* – mint művelődési és oktatási miniszter – javaslatára kormányhatározat született arról, hogy a Magyar Természettudományi Múzeum kiállítását, gyűjteményeit és kutató laboratóriumait a Ludovika épületegyüttesében helyezték el. A teljesen felújított déli szárnyban a múzeumtól függetlenül a Raoul Wallenberg Humán Szakképző Iskola és Gimnázium működött. Ma már Raoul Wallenberg Szakközépiskola és Szakiskolaként szerepel az évtizedek alatt több óvónőképző, egészségügyi és pedagógiai középiskola összevonásából létrejött intézmény. Raoul Wallenberg nevét 2004-ben vették fel, a „Másokért élni és tenni” hitvallás jegyében élnek azóta is. A Ludovika főépületében 2012-től a Nemzeti Közszerződési Egyetem működik.

TÁRGYALÁSOK A BÉREN FELÜLI JUTTATÁSRÓL

Jövőre is szerveznek országos értekezletet az óvodapedagógusok

A PSZ óvodapedagógiai tagozatának intézőbizottsága április 14-ei ülésén *Verba Attiláné* tagozatvezető tájékoztatást adott arról, hogy továbbra is folynak a tárgyalások az Emmi államtitkárságával a nevelést-oktatást segítő technikai-adminisztratív dolgozók béren felüli juttatásáról. Az említett körbe tartozók 2008 óta nem kaptak béremelést, és a konvergenciaprogram miatt jövőre sem számíthatnak erre.

Az Emmi korábbi javaslatát a PSZ nem fogadta el, de remény van arra, hogy még tavasszal megállapodás születik. Miután ez a megállapodás csak a Kliknél foglalkoztatottakra vonatkozna, a PSZ levelet írt az önkormányzatokat felügyelő Belügyminisztérium vezetőjének, kérve: a helyhatóságok alá tartozó intézmények, például az óvodák dolgozói is kapják meg a béren felüli juttatást. A megállapodás mintaként szolgálhatna az egyházi fenntartású intézmények számára is: az ott foglalkoztatott technikai-adminisztratív dolgozók is érvelhetnének, hogy nekik is fizessenek hasonló juttatást – hangzott el a bizottság ülésén.

Lesz minden óvodásnak helye?

A PSZ-tagságtól érkezett jelzések alapján az óvónők sikeresnek tartották a 2015 februárjában megrendezett óvodapedagógiai országos értekezletet, amelyen szakmai előadóktól tájékozódhattak az óvodákat érintő legfontosabb változásokról. Megállapodtak

abban, hogy a „hagyomány” folytatódik, vagyis 2016 februárjában is lesz hasonló értekezlet. Ennek témája lehet az óvodáskorúak túlzott leterhelése: ugyanis annyi foglalkozáson, különórán vesznek részt, szinte nem marad idejük arra, hogy „gyermek” legyenek, és elegendő időt töltsenek a játékkal, pihenéssel. Az értekezlet pontos tematikáját az őszi bizottsági ülésen dolgozzák ki, és döntenek arról is, kiket hívnak meg előadónak. Szintén ősszel tekintik át annak tapasztalatait, hogy miként sikerül a háromévesek kötelező óvodáztatásának szeptemberi startja. A hivatalos kommunikáció szerint lesz minden gyermeknek elegendő óvodai hely, de a PSZ-tag óvónőknek vannak kétségei. Attól tartanak, hogy több helyen emelik a csoportok létszámát, ami a szakmai színvonal rovására megy. Az is elhangzott: féltő, hogy nem lesz elegendő óvónő, mert sokan nyugdíjba mennek a következő években. A pályakezdőknek vagy azoknak,

akiknek van diplomájuk, de pályaelhagyók voltak az előző évtizedekben, nincs kellő rutinjuk, ha visszatérnének eredeti szakmájukhoz.

Új tag az intézőbizottságban

Az intézőbizottság azt tervezte, hogy tavasszal kihelyezett ülést tart Orosházán. Ez azonban technikai okok miatt a következő évre húzódik. A bizottság azt reméli, hogy a kihelyezett ülés megtartásához anyagi támogatást kap az Országos Vezetőségtől (a szállás- és az útiköltség megtérítését kéri).

Az intézőbizottság tagjai megszavazták, hogy *Fogarasiné Ritter Gyöngyi* – a budapesti régió képviselőjében – a testület új tagja legyen. A választást az indokolta, hogy a Budapestet korábban képviselő tag elköltözött, helyébe lép Fogarasiné Ritter Gyöngyi, aki egyébként régóta PSZ-titkár, a XI. kerületben dolgozik.

László Judit

RÖVIDESEN LESZNEK „GYÓGYPEDAGÓGIAI TANÁROK”

A PSZ gyógypedagógiai tagozata értekezletén szakmai kérdésekről tárgyaltak

Országos értekezletet tartott a PSZ gyógypedagógiai tagozata 2015. április 22-én a szakszervezet budapesti székházában. Az Emmiből dr. Kiss László szakszolgálati és fogyatékosügyei köznevelési referens és Barna Anikó szakképzési vezető főtanácsos érkezett, az NGM-ből Bruckner László főosztályvezető. Remeczné Komár Gabriella szerkesztő az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézetet képviselte, Csőke Barbara pedig szakmai referensként a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatalt. A tanácskozáson a PSZ Országos Irodájának munkajogásza, dr. Selmecsiné dr. Csordás Mária és dr. Varga Mária Beáta is részt vett.

A konferencián csaknem 70-en gyűltek össze a gyógypedagógiai szakterületről: igazgatók, igazgatóhelyettesek, gyógypedagógusok, az ő munkájukat segítő technikai-adminisztratív dolgozók az ország minden részéből.

A Pedagógusok Szakszervezetének elnöke, Galló Istvánné köszöntőjében hangsúlyozta, hogy az érdekvédelmi szervezet konstruktív párbeszédre törekszik az Emmi és az NGM szakértőivel. Jelezte, hogy jelenleg is folyik a tárgyalás az Emmi köznevelési államtitkárságával a nevelést-oktatást segítő és a technikai-adminisztratív dolgozók béren felüli juttatásáról. A PSZ az előző tárgyalásokon nem fogadta el azt az összeget, amelyet a tárca ajánlott, ezért sem zárult még le a megbeszélés, ám reményét fejezte ki, hogy rövidesen megszületik a megállapodás, ami azért is sürgős, mert az érintettek 2008 óta nem kaptak béremelést.

A konferencián – az előre elküldött, több tucat kérdésre adott válaszokból – kiderült, hogy az Emmiben szakmai munkacsoport

foglalkozik az utazó gyógypedagógusok és a logopédusok problémáival, a súlyos és halmozottan sérült gyermekek helyzetével. Miként dr. Kiss László referens utalt rá, a tárca tisztában van a szakemberhiánnyal, ezért bővíti a képzést: az okleveles gyógypedagógus képesítés mellett a tervek szerint rövidesen megjelenik majd a „gyógypedagógiai tanár”.

Mint ismeretes, a szakképzés a Nemzetgazdasági Minisztériumhoz kerül. Mint Bruckner László, a tárca főosztályvezetője elmondta: ez vonatkozik a speciális szakiskolákra is. (Két országos szintű, nagy speciális szakiskola van, a budapesti és a győri.) Ám az Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményeket [EGYMI-t] is magába foglaló, többcélú intézmény keretében működő speciális szakiskolákat várhatóan csak a következő tanévben veszi át az NGM – tette hozzá a főosztályvezető.

A szakterület tankönyvellátásának zűrzavaráról beszélt Remeczné Komár Gabriella, az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet szerkesztője. Szerinte a 3 ezer forintos keretből nem lehet tankönyvet vásárolni, ráadásul a fogyatékossgal élő gyerekek nem is tudnak úgy vigyázni a könyvekre, hogy azok „tartósak” maradjanak.

Az egyik hozzászóló, Farkasné Kovács Beáta jelezte: meg kellene kapniuk a 12 ezer forintos tankönyvkeretet, vagy annak egy bizonyos százalékát, amelyet feladatlapok készítésére, papír, festék beszerzésére fordíthatnak. A gyógypedagógusok ugyanis sokszor a szabadidejükben készítenek taneszközöket, de legalább az anyagok beszerzéséhez pénzre van szükségük.

L. J.

OKTATÁSPOLITIKA ALAPÍTVÁNYI SZEMMEL

A kormány alattvalókká akarja formálni az oktatás szereplőit

Oktatás-Politika-Oktatáspolitikai címmel rendezett konferenciát a Friedrich Ebert Stiftung és a Táncsics Mihály Alapítvány április 23-án. **Tóbiás József**, az MSZP elnöke megnyitójában azt hangsúlyozta, Magyarország kivételével Európában mindenki belátta, hogy bővíteni kell a tudáshoz való hozzáférést, mert ezzel csökken a szegénység és az esélyegyenlőtlenség. **Hiller István**, az Országgyűlés alelnöke, az MSZP oktatási kabinetvezetője arról beszélt, hogy a kormány sem a közoktatásban, sem a felsőoktatásban nem akar és nem tud letenni azon szándékáról, hogy mindenütt állandóan jelen legyen, mindent vezényeljen, mindent ellenőrizzen. A rendezvény pódiumbeszélgetéseinek részesei voltak a közoktatásban és a felsőoktatásban ismert oktatási szakemberek és a közoktatási szakszervezetek is. **Galló Istvánné**, a PSZ elnöke a realitások figyelembevételének fontosságát hangsúlyozta.

Tóbiás József azt mondta, sokszor lehetett rángatni az oktatáspolitikát, lehet, hogy ők is hibáztak az elmúlt évtizedekben, de ami az elmúlt fél évtizedben történik, az gyökeresen átírta azt, amit a rendszerváltáskor gondoltak az oktatáspolitikáról. Hangsúlyozta, csak a demokrácia, a párbeszéd kiszélesítésével teremthető meg az oktatási rendszer társadalmi legitimitása a politikai helyett.

Tudatos politikai nevelés

Hiller István úgy fogalmazott: ami a közoktatásban zajlik, az a világra most rácsodálkozó fiatal nemzedék „tudatos politikai nevelése” az oktatás eszközeivel. Úgy látja, kifejezetten hatalmi célok vezetnek a kormányt a felsőoktatás finanszírozása tekintetében is, illetve fegyverkezési eszközként is használja azt. Hozzátette, fontos az állami szerepvállalás az oktatásban, de nem az a feladat, hogy a kormány a tantermek világát irányítsa, hanem az, hogy például az Oktatási Hivatalon keresztül a mérték és értékelést elvégezze. A volt oktatási miniszter szorgalmazta a tankötelezettség korhatárának visszaállítását, mert a XXI. században az érvényesülés alapja a megszerzett és alkalmazott tudás. Megjegyezte, olyan fiatalokat szeretnének, akik felnőttként kritikusán tudják értékelni a világot, ugyanakkor kreatívak, bíznak képességeikben.

A szakpolitikus szerint a mélyülő társadalmi különbségek miatt az oktatási intézményeknek szociális szerepük is van, hiszen számos magyar gyerek ott jut csak naponta ételhez. A tankötelezettség korhatárának csökkentésével a magyar kormány évente 12-15 ezer gyerekről vette le a kezét, a leghátrányosabb helyzetben élők közül.

Hiller István bírálta a Klik létrehozását, szerinte egyetlen központból nem lehet meghatározni, hogyan oktatassanak az iskolákban. Szóvá tette az alternatív iskolák kormányzati elszorvasztását is. Szerinte a legnagyobb gond a szakképzés területén van. Mint fogalmazott: nem inasképzésre

van szükség, hanem alkalmazkodni képes tudás megszerzésére.

Egy szakszervezeti program megvalósításához partner is kell

A délután folyamán a hallgatóság részéről lanyhább figyelem kísérte a jelen levő szakszervezetek, a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ), a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete (PDSZ), a Magyar Közoktatási és Szakképzési Szakszervezet (MKSZSZ) és a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete (MZTSZ) elnökének vitáját.

A közoktatásban érintett szakszervezetek vezetőit Hiller István moderátorként arról kérdezte, mennyire tudnak az érdekvédelemmel foglalkozni, mennyire tud egy szakszervezet tervezni akkor, amikor mun-

Csak a demokrácia, a párbeszéd kiszélesítésével teremthető meg az oktatási rendszer társadalmi legitimitása a politikai helyett

kájuk nagy részét a napi aktualitások foglalkoztatják.

Galló Istvánné, a PSZ elnöke válaszában úgy fogalmazott, minden szervezetnek van programja, de hogy azt hogyan tudja végrehajtani, illetve a végrehajtást hogyan befolyásolják a napi aktualitások, az már más kérdés. Hangsúlyozta, a realitásokat mindig figyelembe kell venni. Egy érdekvédelmi szervezet elfogadott programjának megvalósításához partnerre, a másik fél fogadókészségére is szükség van. Megjegyezte, hogy a jelenlegi kormány nem arról híres, hogy szakszervezetbarát lenne, a szakszervezetekkel tárgyalna, esetleg meg is egyezne. A napi aktualitásra és az előbbiekre tekintettel megemlítette, hogy a Raoul Wallenberg iskola megszüntetését, több intézménybe való szétszórását a PSZ megtámadta, a kormányt döntésének visszavonására szólította fel. A kormány a szülőkkal és a tantestülettel való tárgyalás után végül is visszakozott, az iskola, ha más épületben is, de egyben marad. A PSZ elnöke megjegyezte: „Ebben azért valamennyi kis sze-

repe a Pedagógusok Szakszervezetének is volt.” Hozzátette: „Igen, a napi aktuális problémák nagyon sokszor kicsit elterelnek minket, de azt kell mondom, hogy hála istennek vagy sajnos, ez a kormány rettentő sok feladatot ad nekünk.”

Meghatározott az érdekvédelem iránya

Mendrey László, a PDSZ elnöke arról beszélt, tervezni nagyon nehéz, mert azt látják, a köz- és a felsőoktatásban is ötletelés folyik, és azt gondolja, hogy ez a társadalom tűrőképességének tesztelése. Aktualitásként megemlítette, hogy „végre sikerült kiperelni, a szó szoros értelmében kiperelni, kiereszokolni a kormányzatból” a számlakompensációs díjakat.

Gyimesi László, az MZTSZ elnöke, mint

mondta, egy szűkebb területét képviseli a szakszervezeti érdekvédelemnek, mivel a közoktatáson belül a művészetekkel, illetve a művészetoktatással foglalkoznak. Megjegyezte, a szakszerve-

tek „egész parádés színvonalú programokat tudnak a kongresszusaikon elérni”, megköcskötözték, még a pártok is képesek ilyen teljesítményre, „de hát ezek a programok azért vannak, hogy ne legyenek”. Mint mondta, nagyjából ezt éljük át a hétköznapiakban. „Azt tapasztalom – elég hosszú idő óta viselek tisztséget a szervezetünkben, és sajnos már elég hosszú múltra tekinthetünk vissza –, hogy követő szervezetté váltunk, tehát az eseményeket nem mi irányítjuk, hanem próbáljuk az eseményeket vagy megérteni, és akkor beavatkozni, vagy valamilyen módon befolyásolni.” Hogy ez a próbálkozás milyen eredménnyel jár, az igencsak változó – tette hozzá.

Tóth József, az MKSZSZ elnöke a szakképzési törvény átalakítása kapcsán a kizárólagosságra hívta fel a figyelmet, és arra, hogy elveszett a diákok és a szülők beleszólási joga a történésekbe. „Én azt gondolom, hogy ha egy-egy szóból vagy egy-egy kifejezésből ilyen problémák vannak, akkor eleve meghatározott az, hogy milyen irányba kell mennünk” – mondta.

M. I.

A JÖVŐ A CIVIL TUDATOSSÁGÉ

Az állampolgári nevelés akkor a legfontosabb, amikor a társadalmi kohézió megrendül

Miért kell foglalkozni az állampolgári nevelés minőségével és tartalmával? Milyen hatásokkal bír mindez egy társadalom kohéziójára, kultúrájára és fejlődésére? A Méltányosság Politikaelemző Központ három munkatársa, *Kemény Zsuzsanna*, *Takács Dávid* és *Chován Olivér* az állampolgári nevelés lényegét, fontosságát kutatta. Tanulmányuk – melyekből részleteket közlünk – az európai és a hazai politikai szocializációról szól.

A Méltányosság Politikaelemző Központ három szerzője bevezetőjében arról értekezik, a politikai nevelés, az állampolgári ismeretek iskolai oktatása régóta bevett gyakorlatnak számít a nyugat-európai országokban vagy az Egyesült Államokban is, Kelet-Közép-Európa országairól ugyanez viszont már nem mondható el. És míg a nyugati világban manapság egyre másra jelennek meg cikkek vagy akár tematikus folyóiratszámok az állampolgári nevelésről, addig például hazánkban e téma kutatása még eléggé gyerekcipőben jár. Ugyanakkor kétségtelen, hogy az állampolgári nevelés korábban is fontos téma volt mind az Egyesült Államokban, mind pedig Európa nyugati országaiban, ám e kérdéskör és annak kutatása mára – amikor a válság és a bevándorlás növekedése miatt a társadalmi kohézió megrendült – kiemelt jelentőségűvé vált.

Állampolgári nevelés Európában és Magyarországon

Azokban az országokban, amelyekben a politikai nevelésnek is komoly szerepet szánunk, a polgárok tudatosabban vesznek részt a politikában, hisznek abban, hogy befolyásolni, megváltoztatni tudják azt. Ezáltal a civil társadalom szilárd alapokon áll, és a társadalmi kohézió is jóval erősebb. Azokban az országokban viszont, ahol nincs politikai nevelés, vagy későn ismerik fel annak fontosságát, az állampolgárok többsége nincs kellőképp tisztában a saját lehetőségeivel, s ezáltal könnyen arra az elgondolásra juthat, hogy nem képes befolyásolni a politikát, csak „elszenvedni” a döntéseket, még ha ezek a saját elképzeléseinek kevéssé is felelnek meg.

Mivel Magyarországon a társadalmi kohézió meglehetősen gyöngye, és a demokrácia társadalmi alapjai sem túl erősek, érdemes figyelmet fordítanunk a nyugat-európai országokra és az ottani tapasztalatokra. Ezek számunkra is útmutatóként szolgálhatnak, tanulhatunk belőlük, ráadásul jelenlegi helyzetünk megértésében is segítségünkre lehetnek.

A közösségi médiumok és azok tömeges használata amúgy is szinte kötelezővé

tette Európa-szerte az ifjúság politikai aktivitásának újraértelmezését, hiszen ezek a médiumok figyelemre méltó módon átforgatják a politikai megmozdulásokat, illetve mozgalmakat. Elég csak arra gondolnunk, hogy a Facebookon, a Twitteren vagy egyéb közösségi portálokon rövid idő alatt nagyon sok embert el lehet érni, ezáltal egy tüntetés, tiltakozó megmozdulás megszervezése hónapokról hetekről napokra órákra rövidült.

Nyugati értékek mentén

Az Európai Unió talán legszembeötlőbb tulajdonsága a sokszínűség, s mint az a bizonyos érem, ez is kétoldalú. Ez a sokszínűség egyfelől nagyszerű, hiszen sok mindent tanulhatunk egymástól, másfelől viszont akadályokba ütközhetünk e téren, hiszen az egyes nemzetek fejlődését pontosan e sokszínűség (pl. az eltérő életkörülmények, etnikai és vallási összetétel stb.) miatt nem lehet általános érvényű, bármely nemzetre levetíthető szabályokká emelni. Így van ez az állampolgári nevelés esetében is. Egy egységes program kidolgozása tehát nem könnyű feladat, és nagy gondot követel. Ezzel szembesült az EU a 90-es évek végén, amikor az állampolgári nevelést egy egységes program, az Education for Democratic Citizenship (EDC) keretében kívánta megfogalmazni. Az EDC a fiatalok felelős, közösségi részvételre hajlandó polgárokká nevelését tűzte ki célul olyan értékek mentén, mint: emberi jogok és szabadság; demokrácia; egyenlőség; igazságosság; globalizáció, kölcsönös függőség; fenntartható fejlődés.

Elmélet helyett aktív részvétel

Ennek megfelelően az EDC öt témakört különböztet meg. Az állampolgári nevelés körébe tartoznak olyan ismeretek, mint a jogok és kötelességek, valamint ezek viszonya személyes és kormányzati szinten; de az elméleti ismeretek helyett inkább az aktív részvételre és a társadalmi felelősségre helyezi a hangsúlyt. Az emberi jogok témaköre az emberi jogokkal kapcsolatos tudást, elveket öleli föl, és

azon készségek elsajátítását, amelyek az emberi jogokért való kiállásban játszanak szerepet. Míg az interkulturális oktatás a kölcsönös megértést, tiszteletet és az eltérő kultúrák megismerését szorgalmazza, addig a nemzetközi oktatás a világot meghatározó olyan jelenségeket állít középpontba, mint az éhezés, a társadalmi egyenlőtlenségek vagy a környezet-szennyezés. Végül az EDC a béke kérdésével is foglalkozik, és a konfliktusok, háborúk békés rendezésére, illetve megelőzésére helyezi a hangsúlyt.

A program mindegyik témakörében kiemelt jelentőséget kap a gyakorlati tudás, valamint a készségek és a személyiség fejlesztésének dimenziója, amelyek jellegükből fakadóan eltérő oktatási módszert kívánnak meg. Tekintve, hogy az EDC csak ajánlasként fogalmazódott meg, az egyes országokban az egységes programtól, de egymástól is eltérő stratégiákkal, oktatási programokkal és módszerekkel találkozhatunk. (...) Ugyanakkor egy-egy közös. Ez pedig nem más, mint az állampolgári nevelés fontos, megkerülhetetlen szerepének felismerése: ezek az országok szükségesnek gondolják, hogy a fiatalok mihamarabb, az oktatás alsó szintjétől kezdve, a tananyaggal együtt szívják magukba azt, hogy mit jelent tudatos, cselekvő állampolgárnak lenni.

Mi a helyzet hazánkban?

A mai magyar társadalom politikai aktivitása és a politikához való hozzáállása alapján úgy tűnik, hogy az állampolgári nevelés Magyarországon még gyerekcipőben jár.

Az 1985-ös oktatási törvény fontos lépés volt a közoktatás jogállami normák szerinti szabályozásában. Ez volt az a Kelet-Közép-Európában egyedülálló törvény, amely korlátozta az államhatalom iskola-irányító szerepét, és némi mozgásteret adott az intézményeknek a tananyag összeállításában. A törvény 1990-es módosításával aztán végleg eltörölték az ideológiai megkötéseket és az állami monopóliumot, majd hosszas tervezés után, 1995-ben megszületett a Nemzeti alaptanterv (NAT).
(Folytatás a 8. oldalon)

A JÖVŐ A CIVIL TUDATOSSÁGÉ

(Folytatás a 7. oldalról)

A NAT nem tantárgyak oktatását írja elő, hanem tíz fő műveltségi területet jelöl ki. Ebből az egyik az „Ember és társadalom”, amelynek részét képezik az állampolgári ismeretek és a társadalomismeret. Ezek célja, hogy alapot adjanak a „demokratikus közéletben való tudatos részvételhez, s a készségek kialakításán keresztül erősítse a demokrácia értékeinek (humanizmus, tolerancia, szolidaritás) tiszteletét”, valamint segítsék a tanulókat a politikai és gazdasági jelenségek közötti tájékozódásban. Az 1995 és 2012 között eltelt 17 évben a NAT állampolgári nevelésre vonatkozó része változáson ment keresztül. A 2012-es NAT sokkal precízebben írja körül az állampolgárságra nevelés témakörét, mint az 1995-ös verzió:

„Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és annak keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését.”

A NAT új verziójának szövege egyértelművé teszi, hogy a tudatos állampolgárság nemcsak abban nyilvánul meg, hogy a diákok megértik a választások, népszavazások fontosságát, hanem abban is, hogy érdekeiket és véleményüket a megfelelő eszközökkel és a törvényes kereteken belül tudják képviselni és érvényesíteni.

Politikai szocializáció az iskolában

Hogyan valósul meg az állampolgári ismeretek oktatása a pedagógusok és befogadása a diákok részéről? A NAT hiába követeli meg az állampolgári nevelést és a politikai szocializációt, ha a pedagógusok nem tudják megfelelően átadni az anyagot.

Az, hogy az állampolgári nevelés elméleti szinten jól működik, még nem jelenti azt, hogy gyakorlati megvalósítása is sikeres. És nem is az. Az állampolgári ismeretek ugyanis leginkább gyakorlati tudást jelentenek, ám a többnyire elméleti tudást preferáló magyar oktatásba meglehetősen nehéz beleszólni ezt az alapvetően más pedagógiai képességeket kívánó és tudást követelő tantárgyat. Magyarországon a gyakorlatorientált társadalomismeret oktatása nem is gyökerezett meg. Ráadásul sok pedagógus az előző rendszerben szocializálódott politikailag, ezért közülük sokan nem érzik át a politikai szerepválla-

lás fontosságát, és nem is igen várható el tőlük, hogy ebbéli gyakorlati tapasztalataikat átadják a fiataloknak.

Ez a két probléma nyilvánvalóvá teszi az állampolgári ismeretek oktatásának azokat a hibáit, amelyek kívülről (törvényekkel, rendeletekkel) nem orvosolhatók.

A közvélemény-kutatások már évek óta az emberek politikától való elfordulásáról számolnak be, és ez nem magyarázható (kizárólag) azzal, hogy ki melyik rendszerben szocializálódott politikailag. A választási részvétel évek óta csökken, és a választók többsége nem tudja, hogy kire szavazzon, ki képviseli az ő érdekeit, értékeit. Ha a pedagógus a politikából kiábrándultak csoportjába esik, és úgy véli, az ő szava semmit sem ér, akkor valószínű, hogy a gyerekeknek sem tudja hitelesen elmagyarázni, hogy miért fontos legalább négyévente a véleményüket kinyilvánítani.

Politikai szocializáció a diákok szemével

A magyar állampolgári nevelés és politikai szocializáció elméleti síkon nem különbözik lényegesen a nyugat-európai modellektől. A probléma leginkább a gyakorlattal van. A diákok és szüleik sokszor panaszkodnak arra, hogy az iskolai követelmények általában túlságosan megterhelőek. Ez egyrészt adódhat abból, hogy túlságosan is a lexikális tudást középpontba helyező rendszerről van szó. Másrészt az is az okok között lehet, hogy a tananyag mennyisége és súlya is fokozatosan növekszik: egyre több az elsajátítandó, ám egyúttal egyre fontosabb, egyre nélkülözhetetlenebb ismeret. Nem véletlen tehát, hogy a diákok bizonyos dolgokat hiányolnak az állampolgári nevelés oktatásából (is): sokan panaszkodnak arra, hogy a tanárok nem adnak elég helyet a szabad véleménynyilvánításnak, hanem inkább a lexikális anyag bemagolását várják el. Ez az egyirányú és tekintélyelvű kommunikáció alapvetően azért problémás, mert hiába van leírva a tankönyvekben, hogy mik az állampolgár jogai és lehetőségei, hogyan vehet részt aktívan a közéletben, ha az iskolában nem élhet ezekkel. A diák nem azért fogja megtanulni az anyagot, mert azt hasznosnak, sőt: nélkülözhetetlennek érzi, hanem azért, mert visszakérdezik. A tanulás és a megértés között ez esetben (is) hatalmas különbség van.

Az érem másik oldala viszont az, hogy hiába vannak olyan tanárok, akik támogat-

ják, hogy a diákok velük vagy egymás között megvitassák a tananyagot, ha a gyerekek többsége nincs hozzászokva ahhoz, hogy elmondja a véleményét. A tanárok pedig sok esetben nem is biztatják eléggé, illetve nem tudják, hogy miként biztathatnak a diákokat arra, hogy ha nehézkesen vagy akadozva megy is, de adják elő véleményüket, hiszen ebből is tanulnak, ezzel is fejlődnek.

A változáshoz más alapkoncepció kell

Az intézményen kívül a gyerekek többé-kevésbé otthon is megtanulhatják az állampolgári ismeretek alapjait; és bár az iskolák fontos szerepet játszanak az állampolgári ismeretek elsajátításában, a szülők és a társadalom (pl. a civil szervezetek, diákklubok, vitakörök stb.) szerepe még inkább sarkalatos: megtaníthatják a gyerekeket arra, hogy miként lehet a gyakorlatban alkalmazni az iskolában megszerzett, alapvető elméleti állampolgári ismereteket. Ugyanakkor a szülők gyakran maguk is kiábrándultak a politikából, nem rendelkeznek a megfelelő gyakorlati tudással és tapasztalatokkal, maguk sincsenek tisztában azokkal az eszközökkel, amelyekkel hatékonyan megtaníthatnák gyermeküknek, hogy mit is jelent az állampolgári – civil tudatosság, miért érdemes aktívan részt venniük a politikai döntések véleményezésében, alakításában, kibővítve ezzel a gyermekek iskolában megszerzett tudását. Magyarországon a család politikai szocializációs szerepe tehát megragadt egy fejlődési szinten, és az állampolgári ismeretek átadását az iskolára bízják, miközben ezen ismeretek iskolai oktatása – mint láthattuk – sok kívánnivalót hagy maga után. Márpedig a pedagógusoknak, a szülőknek és a társadalomnak együttesen kell fejlődniük ahhoz, hogy a következő generáció tagjainak identitásában meghatározó legyen a politikai részvétel, és tudatos, demokratikus értékrenddel rendelkező állampolgárokat neveljenek belőlük.

A változáshoz más alapkoncepció kell. Európában az állampolgári ismeretek nem csak egy kötelezően teljesítendő tantárgy, Magyarországon viszont a legtöbb esetben sajnos csak az. A politikai vezetésnek, az oktatáspolitikának és a társadalomnak egyaránt el kell érnie arra a fejlettségi szintre, hogy igényelje a tette kész, tudatosan cselekvő állampolgárokat.

„CSŐD A MAGYAR OKTATÁS”

Egy 16 éves diák vallomása az iskoláról

Történetünk főszereplője 16 éves, magyar diák. Tanulni szeretne, megérteni a világ működését, átlátni az összefüggéseket, aztán pedig helytállni a munkaerőpiacon. Ehelyett kétszíkú növényeket magol, mert a magyar oktatás jelen pillanatban tökéletesen életképtelen... De mondja el ő, hogy mit gondol.

Egy, a világra nyitott, tudásvágyban bővelkedő budapesti gimnazista vagyok. Ennek ellenére gyomorgörcsöt kapok, valahányszor az iskolára gondolok, és ez így szerintem nincs rendjén. Az iskola leginkább abból áll, hogy reggel bemegyek fáradtan, a tanárok is fáradtak, a többiek is fáradtak, és akkor mi, együtt, fáradtan próbálunk valamit csinálni, amiből általában semmi jó nem sül ki. Miért is lenne máshogy...

Az általános kimerültség közepette, ami egyébként kutatásokkal bizonyítottan az életkorunkra jellemző, napi hat-hét tanóránál körmöljük szorgosan a tanárjaink által diktáltakat. Hogy ennek mi értelme, azt még egyetlen brit kutató sem derítette ki. De nem hiszem, hogy a tollbamondás bármilyen hasznos képességemet is fejlesztené. Amennyiben mégis, azt köszönöm szépen, de az elmúlt tíz évben a magyar oktatás már tökéletesre fejlesztette.

Valaki tanítson meg élni!

Ha egy mód van rá, és végre engem is megkérdez valaki, akkor mostantól szeretnék a kreativitásra, a problémamegoldó képességre, a kooperativitásra is rágyúrní, mert az esetek legnagyobb részében ezektől függ majd, hogy szakmailag sikeres leszek-e az életben, vagy sem. Azt is hallottam, hogy az állásinterjúkon nem a tankönyv kisbetűs részeibe kérdeznak bele, hanem az ember kiállása sokkal többet számít. Kit érdekelnek, majd a kétszíkúkat egy nagy multi döntőbizottsága előtt állva...

Egyenesen viccesnek tartom, hogy több mint tíz éve ebben az iskolarendszerben tanulok, de még egyszer se került szóba, hogy azt mégis hogyan kell csinálni.

Azon már nem is csodálkozom, hogy a körülbelül heti 35 órába nem fér bele 60 perc, ahol a kamaszok kötötten, mégis kötetlenül, uram bocsá!, beszélgetnek. Különösképp az zavar, hogy idén még egy tanár sem kérdezte meg tőlem,

hogy én akkor hogy is vagyok. Arra már rég rájöttem, hogy a tudásmérés a rövid távú memóriám tesztelésén kívül nem sokból áll. Az írásbeli feleletnél a jegyem attól függ, hogy 45 perc alatt (ami általában inkább 40) tudok-e elég gyorsan írni, és lap végéig érek-e kicsöngetésig, vagy épp mennyire vagyok fáradt hetedik órában. Mert igen, mi is elfáradunk, pedig mennyi energiát tudnának bennünk felszabadítani, ha egy kicsit figyelnének ránk.

Elég sokszor megtörténik, hogy 45 perc diktálás helyett akár otthon is maradhattunk volna, ha a tanár e-mailben átküldi a négyoldalmi anyagot óránként, és akkor csak háromhetente kellene bemenni dolgozatot írni, de illet mégse lehet, pedig ugyanott tartanánk, mint most

A szóbelinél se jobb a helyzet, az érdemjegyem inkább függ a tanár hangulatától és a személyemtől, mint a tudásomtól, amitől igazán kéne. Ilyen cseppet sem motiváló körülmények ellenére is küzdünk az osztálytársaimmal, magoljuk az 50 oldalnyi jegyzeteket a témazáróra, mert mást nagyon nem lehet csinálni. Az elvárások mind szülői, mind tanári irányból csak jönnek, és jönnek, hiszen be kell jutni egy jó egyetemre, ha munkát akar az ember, és az iskolának is előkelő helyen kell szerepelnie a jövő évi ranglistán.

Elnézést, figyel itt rám valaki?

Előre tudom, hogy az érettségi időszakban kívülről fújom majd az összes tételt, de egy számlát nem fogok tudni befizetni, vagy egy rántottát megsütni, ha a magyar közoktatáson múlik. Rég nem álmodozom róla, hogy valaha egy történelmen vett csatát földrajzi szempontból is megnézzünk, vagy olyan interaktív feladatokat oldjunk meg, amelyek megmutatják a matematika természetben való megjelenési formáit.

Látom, hogy párhuzamosan tanuljuk a tantárgyakat, és ugyanazt a témát

történelmi és irodalmi szempontból is megnézzük, de egyelőre elképzelhetetlenek tartom, hogy ezt valahogy összeegyeztessük. A majdnem százfős tanári kar tagjai azt sem tudják egymásról, hogy ki melyik osztálynak milyen tantárgyat tanít. Elég sokszor megtörténik, hogy 45 perc diktálás helyett akár otthon is maradhattunk volna, ha a tanár e-mailben átküldi a négyoldalmi anyagot óránként, és akkor csak háromhetente kellene bemenni dolgozatot írni, de illet mégse lehet, pedig ugyanott tartanánk, mint most.

Az se szokott számítani, hogy a csoport fele egyest ír, mert szorít az idő, tartanunk kell magunkat a tantervhez. Nem tudom, kitől lehetne, de szeretném megkérdezni, hogy tankönyvekről diákok véleményét is kikérték? Mert ki tudhatná jobban, hogy miből lehet tanulni, mint a diák maga?

Nem hiszem, hogy ezeken ne lehetne változtatni, hiszen hetente olvashatom a cikkeket jobbnál jobb nyugati iskolareformokról. Nem mondom, hogy mindig minden rossz, de van bőven min változtatni. Azt sem tudom, hogy hány embernek kell még leírnia, hogy ez így nincs rendben, és történjen is valami. De abban biztos vagyok, hogy változtatások nélkül sosem lesz jobb, és nagyon remélem, hogy valaki végre veszi a fáradságot, és elkezd valahol, legyen ő oktatási miniszter, tanár, vagy éppen én, éppen most.

A cikk margójára

Gabi – nevezzük így a diákot, aki a vallomást írta – Budapest egyik legnévösebb középiskolájába jár. A túljelentkezés miatt a 14 éves kiskamaszok önmagukból a maximumnál is többet kihozva próbálnak bekerülni az elitiskolába. Az persze csak később, élesben derül ki, hogy mennyit ér a „versenyistálló”.

(A cikk a Nők Lapja Café online oldalán április 22-én jelent meg)

Szüdi János

A POKok és a pókmesterek

A pedagógiai intézetek és az általuk nyújtott szakmai szolgáltatások a szabad oktatás jelképei voltak. Tevékenységük ahhoz kötődött, hogy 1985 után megszűnt az oktatási rendszer kézi vezérlése, az oktatási miniszter és az oktatási szakigazgatás szabályozatlan, korlátlan és közvetlen utasításadási jogosítványa az intézmények, azok vezetői és dolgozói részére. Ekkor szűnt meg a tanácsai tanfelügyelet rendszere is. Megvalósult – törvényben pontosan rögzítve – a feladatmegosztás elve a miniszter, a tanácsok és az intézmények között. Az iskolák megkapták a szakmai önállóság jogát, azt a felhatalmazást, hogy saját ügyeikben döntsenek. A tanfelügyelet volt az intézmény az oktatási rendszer politikai irányításának. A tanfelügyelőnek volt felhatalmazása arra, hogy ellenőrizze az oktatási rendszer intézményeinek politikai-ideológiai, szakmai tevékenységét. A tanfelügyelet – pontosan meg nem határozott – ellenőrzési és ehhez kapcsolódó utasításadási jogosítványai az óralátogatásra, a kötelező tantervre, a tantervhez hozzárendelt tankönyvre és módszertani kiadványokra, valamint a rendtartásban megfogalmazott etikai elvárásokra épültek. Ilyen előírás volt például a rendtartásban, hogy az iskola valamennyi dolgozója – az iskolában, és azon kívül is – éljen példamutatóan, a szocialista erkölcs normái szerint.

A szabad oktatás rendszerében a tanfelügyelet helyébe a pedagógiai intézetek által nyújtott pedagógiai-szakmai szolgáltatások – a szaktanácsadás, a pedagógiai tanácsadás – léptek. A pedagógiai intézetektől kérhettek és kaphattak segítséget az intézményvezetők, a pedagógusok munkájukhoz. A pedagógiai intézetek fontosságát talán egyetlen személy értékelte igazán, *Báthory Zoltán*, a néhány éve elhunyt tudós elme, akinek oroszlánrésze volt abban a kísérletben, hogy hazánkban létrejöjjenek a gondolkodó, szabad iskolák. A szabad oktatás alapja a tantervi szabadság, amely az általa megálmodott Nemzeti alaptantervre épült. Arra a Nemzeti alaptantervre, amely hazánkban először azt határozta meg, hogy az iskolai tanulmányok meghatározott szakaszán belül milyen fejlesztési célokat kell elérni, s nem tartalmazott kötelező tananyagot. A Nemzeti alaptanterv alapján az iskolák elfogadták saját pedagógiai programjukat, s annak részeként helyi tantervüket. Ehhez az oktatási kormányzat ajánlott kerettanterveket bocsátott ki. A helyi tantervben határozta meg az iskola, hogy a fejlesztési célok eléréséhez milyen tananya-

got, elvárásokat, követelményeket rendel hozzá. A fejlesztési célok eléréséhez nagyfokú mozgásteret kapott minden pedagógus, így egyéni tanulási útvonalatokat dolgozhatott ki minden tanulónak. (Nem kellett minden tanulónak azonos időre elérnie ugyanazt az eredményt, például első évfolyam végére a folyamatos olvasás képességét.) A pedagógiai folyamatokba aktívan bevonhatták a tanulókat. A tantervi szabadság nyitotta meg az utat a nyitott, befogadó iskola előtt, amelyben a pedagógiai munka a szülő–tanuló–pedagógus kölcsönös tiszteletére, mellérendeltségére épül. Amelyben a legfontosabb elvek: a gyermek mindenekfelett álló érdeke és az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése.

A tantervi szabadság nélkülözhetetlen kelléke a pedagógusok módszertani szabadsága, a szabad tankönyvpiacra épülő tankönyvválasztás joga, az intézményi önértékelés rendszere. A tantervi szabadság láncszemeként kiépült a pedagógus-továbbképzés rendszere, amelynek működtetésében is fontos szerepe volt a pedagógiai intézeteknek. Miután a pedagógiai intézetek körében is érvényesült az intézménylétesítés szabadsága, az önkormányzatok mellett alapítványi, egyházi stb. fenntartású pedagógiai intézetek is létrejöttek. Ezáltal nagyfokú választási lehetőséget kaptak a közoktatás intézményei ahhoz, hogy hozzájuthassanak a legkülönbözőbb szakmai információkhoz.

A tantervi szabadság rendszerének kevesebb volt a támogatója, mint az ellenése. Sokszor lehetett hallani: a pedagógus tanítani akar, nem tantervet írni. A pedagóguspálya elvesztette presztízsét, a pedagógust megfosztották a fegyelmelés eszközeitől, mivel az első három évfolyamon törvény tiltotta a buktatást, és ezeken, valamint a negyedik évfolyamon szöveges értékeléssel kellett minősíteni a tanuló eredményeit, mivel a tanulói és a szülői szervezetek széles körű egyetértési jogot kaptak az intézményi döntési folyamatokban, s részt vehettek a pedagógiai folyamatok ellenőrzésében, értékelésében. A tantervi szabadság rendszere járatlan út volt. Cövekjeit a rajta haladóknak kellett lerakniuk, egyidejűleg felszámolni, megváltoztatni a múlt örökségét, a tananyag „leadásán” és elsajátításának számonkérésén alapuló porosz oktatási rendszert. Nem véletlen tudta visszaállítani a fülkeforradalom szinte zokszó nélkül a kötelező állami tantervre, az ahhoz hozzárendelt kötelező tankönyvre épülő oktatási rendszert, amelyben a pedagógus-

nak az állam által meghatározott ütem szerint kell átadnia az állam által meghatározott tananyagot. Nem véletlen számolta fel a magán pedagógiai intézeteket a hatalom 2013-ban. Nem véletlen, hogy az oktatás államosításának újabb lépcsőjeként a hatalom 2015. április 1-jével felszámolta az általa fenntartott pedagógiai intézeti rendszert is.

Az eljárás egyszerű és nagyszerű volt. 2014 decemberében az Országgyűlés kicserélt egy mondatot a 2011 decemberében megjelent, s azóta szinte teljesen átirát köznevelési törvényben: „Az állami köznevelési közfeladat-ellátás keretében a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat az oktatásért felelős miniszter által kijelölt intézmény nyújtja.” szöveg helyébe „Az állami köznevelési közfeladat-ellátás keretében a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat a Kormány által az oktatásért felelős miniszter köznevelési feladatkörébe tartozó egyes feladatok ellátására kijelölt szerv (a továbbiakban: hivatal) biztosítja.” szöveg lépett. Az, hogy a kijelölt „szerv” egy hivatal, összhangban áll azzal, hogy az állami köznevelés minden intézménye egy másik hivatal, az állami intézményfenntartó központ részeként látja el 2013. január 1. óta feladatait. 2015. február 24-én az oktatásért felelős minisztérium honlapján közleményt jelent meg *Létrejönnek a Pedagógiai Oktatási Központok (POK)* címmel: „Az Oktatási Hivatalon belül országosan egységes szakmai színvonalon és minőségben biztosíthatók a pedagógiai-szakmai szolgáltatások. A hivatal keretében létrejövő Pedagógiai Oktatási Központok ellátási területükön biztosítják a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat, azok koordinálását. Gondoskodnak továbbá a pedagógiai munkát támogató szaktanácsadói, valamint a pedagógusok munkájának külső, egységes kritériumok szerinti ellenőrzését szolgáló tanfelügyelői hálózat hatékony és teljes körű működtetéséről.”

Mára világhosszá vált, hogy az Oktatási Hivatal a köznevelés szakmai irányításának mindenható urává vált, amely az állami vizsgáktól az országos szakmai ellenőrzésig, a szaktanácsadói névjegyzék kezelésétől a pedagógus-továbbképzés ellenőrzéséig, a közoktatás információs rendszerének a működtetésétől a megyei fejlesztési tervek összeállításáig, a pedagógus minősítési rendszer működtetésétől a tankönyvjegyzék elkészítéséig intézkedési jogosultsággal rendelkezik.

(Folytatás a 11. oldalon)

A POKok és a pókmesterek

(Folytatás a 10. oldalról)

Az állami intézményrendszerben az állami intézmények csak az állam által nyújtott információkhoz, pedagógiai-szakmai szolgáltatásokhoz juthatnak hozzá, méghozzá attól a hivataltól, amelyik ellenőrzi az állami intézmények működését, tevékenységét, amelyik ellenőrzi a pedagógus munkáját, amelyik minősíti a pedagógust.

A pedagógiai oktatási központok nem az Oktatási Hivatal köznevelési intézményi szervezeti egységei, hanem maga a hivatal az a hatóság, amely gondoskodik – a törvényileg egyébként nem létező – tanfelügyeleti rendszer működtetéséről. A tanfelügyeleti rendszerhez azonban elő kellett teremteni azt a szakembergárdát, amelyik az állami akarat közvetítőjeként, végrehajtójaként fellép. Ennek a célnak a megvalósításához a pedagógus-életpályamodell adta meg a lehetőséget. Az eredetileg igen szigorú feltételekhez kötött „Mesterpedagógus” fokozatba egyszerűsített és gyorsított eljárással a hatalom – jelentkezés alapján – összegyűjtött közel 4 ezer embert. A „Mesterpedagógus” fokozatba kerülés az érintettnek anyagilag kifizetődő, mivel a havi fizetés akár százezer forinttal is magasabb lehet, mint más, hasonló végzettséggel és gyakorlattal rendelkező pedagógusé. A mesterpedagógus lényegesen kevesebb – heti 18 – kötelező óraszámban tanít, míg mások heti 22-26 órában, s e felett napi kettő, összesen heti hat órában ellenszolgáltatás nélkül eseti helyettesítésre kötelezhetők. A mesterpedagógust a munkáltató tanévenként 25 napra mentesíti a munkavégzés alól, annak érdekében, hogy az Oktatási Hivatal rendelkezésére álljon. Munkaerejét az otthon maradottak pótolják. A „frissen” előléptetett mesterpedagógusok lesznek a tanfelügyelők, akik figyelemmel kísérik minden köznevelési intézmény működését és benne minden pedagógus ténykedését. A tanfelügyelő feladata annak megítélése, hogy minden úgy történik, ahogy azt a hatalom előírta. Ehhez a munkához a segédanyag a kötelező kerettanterven kívül a kötelező Pedagógus Etikai Kódex lehet, amely meghatározza a pedagógusokkal szembeni etikai elvárásokat, feltehetően a köznevelési törvény rendelkezése alapján: a pedagógus kötelessége, hogy hivatásához méltó magatartást tanúsítson.

A Nagy Testvér – mint ismert – mindent lát. A „mindenlátáshoz” a volt pedagógiai intézetekből a hivatalba átkerült és kormánytisztviselővé avanzsált pár tucat ember kevés. A köznevelés rendszerét behálózó gondolatrendőrség arra a mintegy 4 ezer pedagógusra épül, akik soron kívül, különleges eljárásban mesterpedagógussá váltak, és ennek fejében arra vállaltak kötelezettséget, hogy az Oktatási Hivatal rendelkezésére bocsátják munkajelüket. Ők lesznek a pókok a POKokban.

(Az írás megjelent a *Népszabadság* április 18-ai számában)

Benyújtották a szakképzés átalakításáról szóló törvényjavaslatot

Benyújtotta a parlamentnek a kormány a szakképzés átalakítására vonatkozó törvénymódosító javaslatait, amelyek alapján a 2016/2017-es tanévtől a mostani szakközépiskolák szakgimnáziumokká, a jelenlegi szakiskolák pedig szakközépiskolákká alakulnának át.

A köznevelési törvény módosítását *Balog Zoltán*, az emberi erőforrások minisztere, a szakképzési és a felnőttképzési törvény változtatását pedig *Varga Mihály* nemzetgazdasági miniszter javasolta az Országgyűlésnek.

A törvénymódosításokban kezdeményezik az új intézményfajták, a szakgimnáziumok és az új típusú szakközépiskolák bevezetését 2016. szeptember 1-jével.

A tervek szerint a szakgimnáziumban szakmai érettségi vizsga és szakképesítés lesz szerethető. Ennek megfelelően a 9–12. évfolyamon az egységes kerettanterv szerinti közismereti képzés mellett szakmai elméleti és gyakorlati oktatás folyhat majd, az ezt követő évfolyamon pedig ezek az intézmények az Országos Képzési Jegyzékben (OKJ) meghatározottak szerint érettségi végzettséghez kötött, a szakmai érettségi ágazatához tartozó képesítés szakmai vizsgájára készítenének majd fel.

A szakiskolák helyébe lépő szakközépiskolákban az első három év után szakmai vizsgát tehetnek a diákok, majd további két év alatt felkészülhetnek az érettségire.

A szakiskola elnevezés ezentúl azokra az intézményekre vonatkozna, amelyek a sajátos nevelési igényű tanulókat készítik fel szakmai vizsgára, emellett a munkába álláshoz, az életkezdéshez szükséges ismereteket nyújtanának nekik.

A törvénymódosítással 25 éves korig meghosszabbítanák a nappali rendszerű iskolai oktatásban való részvétel lehetőségét, egyben lehetővé tennék, hogy az első szakképesítést bárki korra való tekintet nélkül a felnőttoktatás nappali munkarendje szerinti képzésben szerezzék meg.

Az indítvány alapján a szakképzésben újra létrejönne a gyakorlati oktatásvezetői munkakör.

A parlament előtt fekvő másik, a szak- és a felnőttképzési törvény módosítására tett javaslat rendelkezik a szakképzési centrumok kialakításáról. A korábbi szakképző iskolák e centrumok tagintézményeiként működnek tovább.

Azt is célul tűzik, hogy két szakképesítést lehessen ingyenesen megszerezni az állami szakképzési rendszerben.

A felnőttképzési törvény javasolt módosításának egyebek mellett az a célja, hogy a jogszabály hatálya kizárólag a támogatott nyelvi képzésekre terjedjen ki.

MTI

Kiterjesztik a pedagógus-életpályamodellt a bölcsődei nevelőkre is

Kiterjeszti a kormány a pedagógus-életpályát a felsőfokú végzettségű bölcsődei kisgyermeknevelőkre, valamint az örökbefogadási tanácsadókra 2016-tól, jelentette be az emberi erőforrások minisztere április 24-én egy konferencián. *Balog Zoltán* azt is közölte, hogy a kormány megújítja és egységesíti a kora gyermekkori fejlesztés rendszerét annak érdekében, hogy a sajátos nevelési igényű fiatalok családjai mielőbb megkapják a szükséges szakmai segítséget; a program koordinálására 2 milliárd forint áll rendelkezésre a jövő évben. *Balog Zoltán* elmondta, a cél az, hogy a családugyi, köznevelési, egészségügyi és szociális ágazatok koordinációjával egy területileg és minőségileg is egységes ellátórendszert alakítsanak ki. A miniszter tájékoztatása szerint a pedagógus-életpálya kiterjesztése több mint 900 felsőfokú végzettségű bölcsődei kisgyermeknevelőt, illetve örökbefogadási tanácsadót érint.

Forrás: Hír 24

KEDVEZMÉNYES ÜDÜLÉSI LEHETŐSÉGEK PSZ-TAGOKNAK

PSZ Baranya megyei üdülője – Fonyód-Bélatelep (8640 Fonyód-Bélatelep, Wekerle u. 34.)

Az üdülő igénybevételének időszaka: főszezon – június 20-tól augusztus 22-ig; előszezonz: június 1-jétől június 19-ig; utószezonz – augusztus 22-től augusztus 31-ig.

Étkezési lehetőségek: saját szervezésben, jól felszerelt konyha, hűtőszekrény.

Az igénybevétel költségei: elő- és utószezonzban 1500 Ft/fő/nap; főszezonzban PSZ-tagoknak négyágyas szobában 36 000 Ft/szoba turnusonként; kétágyas szobában 30 000 Ft/szoba/turnus + idegenforgalmi adó. A feltüntetett árak 8 napos turnusra vonatkoznak, az áfát tartalmazzák. A szállásdíj teljes összegét és az idegenforgalmi adót (IFA) megérkezéskor a helyszínen az üdülő vezetőjének kell megfizetni. (IFA 18 éves kortól: 360 Ft/fő/éj. 8 napos turnusból 7 éjszaka fizetendő.) A nem szakszervezeti tagoknak a turnusáron felül 4000 Ft/szoba összegű támogatást kell fizetniük.

Beutaló igénylése: 72/232-022 telefonon hétköznap 9 és 15 óra között.

A vendégek elhelyezése: 3 db 4 ágyas, 2 db 2 ágyas szoba. Zárt udvaron ingyenes parkolási lehetőség, kerékpártároló. Kulturált fürdési lehetőség pár perc sétával a szabad strandon.

PSZ pécsi üdülője – Balatonfenyves (8646 Balatonfenyves, Bethlen G. út 9.)

Az üdülő igénybevételének időszaka: főszezonz – június 19-től augusztus 21-ig; előszezonz: május 16-tól június 18-ig; utószezonz – augusztus 22-től szeptember 15-ig.

Étkezési lehetőségek: saját szervezésben, jól felszerelt konyha, hűtőszekrény.

Az igénybevétel költségei: PSZ-tagoknak egyszobás apartmanban 5000 Ft/éjszaka/apartman + idegenforgalmi adó; kétszobás apartmanban 8000 Ft/éjszaka/apartman + idegenforgalmi adó. A feltüntetett árak 8 napos turnusra vonatkoznak, az áfát tartalmazzák. A szállásdíj teljes összegét és az idegenforgalmi adót (IFA) megérkezéskor a helyszínen az üdülő vezetőjének kell megfizetni. (IFA 18 éves kortól: 300 Ft/fő/éj.) A nem szakszervezeti tagoknak a turnusáron felül 1000 Ft/nap összegű támogatást kell fizetniük.

Beutaló igénylése: 72/232-022 telefonon hétköznap 9 és 14 óra között.

A vendégek elhelyezése: 1 db lakás 2 ágyas szobával; 1 db lakás 2x2 ágyas szobával. Mindkét apartmanban pótágy igényelhető 1500 Ft/éj áron, valamint fürdőszoba és konyha tartozik a lakásokhoz.

PSZ-üdülő – Hotel Aranyhíd, Balatonboglár (8630 Balatonboglár, Fiumei u. 16.)

Az üdülő igénybevételének időszaka: főszezonz – június 16-tól augusztus 31-ig; elő/utószezonz – szeptember 1-jétől június 15-ig.

Árak Ft/fő	04. 30. – 06. 15. és 09. 01. – 09. 27.		06. 16. – 08. 31.	
	A		B	
	5 éjszaka csomag vasárnap és péntek között	2 éjszaka csomag péntek és vasárnap között	5 éjszaka csomag vasárnap és péntek között	2 éjszaka csomag péntek és vasárnap között
Három vagy négyágyas szobában	14 900	7 900	20 000	8 000
Egyágyas felár	5 000	2 000	7 500	3 000
Ft/fő/éjszaka kétágyasban	2 980	3 950	4 000	4 000
Ft/fő/éjszaka egyágyasban	3 980	4 950	5 500	5 500

A megadott árak „A” szezonban változatos reggelivel, „B” szezonban ellátás nélkül érvényesek, a félpanzió (bőséges reggeli, vacsora) felára: 1800 Ft/fő/alkalom. A csomagajánlatok rövidebb időre is foglalhatóak, felár: 500 Ft/fő/éj. Gyerekkedvezmény: 2 éves korig ingyenes szállás, 2–15 éves korig 50% kedvezmény a szállásdíjból

A vendégek elhelyezése: 7–7 db 3 ágyas, 2 db 4 ágyas szoba. Az üdülő összkomfortos, valamennyi egységhez önálló fürdőszoba, hűtő, vízforraló, tévékészülék tartozik. **Az üdülő közvetlenül a Balaton partján fekszik**, saját stranddal, zárt parkolóval. A parkolás díja 900 Ft/nap.

A foglalás a kiválasztott időtartamra: info@aranyhidhotel.hu A regisztráláshoz kérjük feltüntetni, hogy **szakszervezetünk tagjai** (PSZ-tag) és az ezt igazoló tagsági igazolványszámukat.

PSZ-üdülő – Bükkszék

(3335 Bükkszék, Vörösmarty u. 12.)

Az üdülő egész évben 5 darab négyfős apartmannal várja vendégeit. A szobákhoz fürdőszoba és tévékészülék is van. Jól felszerelt konyha várja a vendégeket. Étkezési lehetőségek: saját szervezésben, a közelben kedvezményes étkezési lehetőség van.

Az ár PSZ-tagoknak: **előszezonzban** (VI. 15-ig) **2500 Ft/fő/nap**; **utószezonzban** (IX. 1-jétől) **2500 Ft/fő/nap**; **főszezonzban** (VI. 16-tól VIII. 31-ig) **3500 Ft/fő/nap**; **fűtési szezonban** (X. 15-től IV. 15-ig) **4000 Ft/fő/nap**. Szezonról függetlenül **napi 340 Ft/fő idegenforgalmi adót** kell fizetni. SZÉP-kártyát és üdülési csekket elfogadnak. A jelentkezés módja, lehetőségei: PSZ Országos Iroda, dr. Dudás Lilián (1068 Budapest, Városligeti fasor 10. T/F: 06-1-322-8453, 06-70-375-6322. E-mail: udules@pedagogusok.hu).

PSZ-üdülő – Balatonföldvár

(HOTEL Família Kiss, 8630 Balatonföldvár, Báthory u. 40.)

Az üdülő igénybevételének időszaka: egész évben pihenésre és konferenciák rendezésére is alkalmas. Főszezoni turnusok: 2013. június 1.–augusztus 31. Tanácskozások, konferenciák egész évben szervezhetők. Üdülési csekket és SZÉP kártyát (OTP, MKB, K&H) elfogadnak.

Étkezési lehetőségek: az árban a reggeli benne van. Félpanziós vacsora rendelhető a helyszínen. Az igénybevétel költségei:

2015	05.01.–06.29. 08.24.–08.31.	06.29.–08.24.
PEDAGÓGUSOK RÉSZÉRE		
	min. 3 éj esetén ~20% kedvezmény	min. 3 éj esetén ~10% kedvezmény
SZOBA 2 ágy +1 pótágy	6 380 Ft	8 610 Ft
SZOBA 1 ágy +1 pótágy	9 570 Ft	12 780 Ft
SZOBA 2 ágy +2 ágy 2 szobában	7 350 Ft	10 850 Ft
PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETÉNEK TAGJAI RÉSZÉRE TOVÁBBI ~20% KEDVEZMÉNY!		

Gyerekkedvezmények pótágyon: 1 felnőtt után egy gyermeknek jár 0–9,9 éves korig 100%; 10–13,9 éves korig 50% kedvezmény; 14 éves kortól 30%.

A jelentkezés módja, lehetőségei: 8630 Balatonföldvár, Báthory u. 40. Tel.: 06 (84) 322-322; fax: 84/ 323-190; e-mail: piknik@piknik.hu. Levelezési cím: Piknik Kft. 8600 Siófok, Honvéd u. 73. A PSZ-tagkönyv száma szükséges!

Az üdülő befogadóképessége, a vendégek elhelyezése: 2–6 ágyas szobák, összesen 130 férőhely. Felszereltsége, komfortfokozata: háromcsillagos szállodai minőség, valamennyi egységhez fürdőszoba és tv-készülék, lift. Szolgáltatások: parkolás a zárt udvarban, játszótér, napágy, napernyő, wifi-használat, asztalitenisz, biliárd, ütő-, labda- és kerékpár-bérlési lehetőség. **Az üdülőhotel közvetlenül a balatonföldvári Keleti Strand mellett fekszik**, közel a Kőröshegyi pincékhez, a ménestelephez, a szántódi révhez. Elő- és utószezonzban diákcsoportokat is fogadnak.

KEDVEZMÉNYES ÜDÜLÉSI LEHETŐSÉGEK PSZ-TAGOKNAK

A PSZ Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Szervezete Pihenőháza – Cserkeszőlő (5465 Cserkeszőlő, Május 1. út 18.)

Érdeklődni lehet: a PSZ Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Szervezete: 5000 Szolnok, Baross Gábor út 20. III. em. 307. Levélcím: 5001 Pf: 356., Tel: 56/513-190, fax: 56/513-191.

E-mail: pszszoznokmegye@jnszpsz.axelero.net; www.jnszpsz.axelero.net. SZÉP-kártyát és bankkártyát elfogadnak! Elhelyezés 6 db kétágyas, fürdőszobás, tévével, hűtőszekrényvel felszerelt szobában. A konyhában villanysütő, gáztűzhely, mikrosütő, kávéfőző található. Főzőedény nincs! **Az idegenforgalmi adót a helyszínen kell fizetni. Pótágy: 900 Ft/fő.**

Június 16-tól augusztus 31-ig	Nem PSZ-tagok	PSZ-tagok	Megyei szerv. tagok
1 fő részére	3 400 Ft	2 600 Ft	1 700 Ft
2 fő részére	6 800 Ft	5 200 Ft	3 400 Ft
Teljes üdülőbérlet 12 férőhely/éj	37 000 Ft	28 000 Ft	18 000 Ft

Szeptember 1-től június 15-ig,	Nem PSZ-tagok	PSZ-tagok más megyéből	Megyei szervezet tagjai	Megyei szerv. nyugdíjas tagjai
1 fő részére	2 800 Ft	2 100 Ft	1 400 Ft	1 000 Ft
2 fő részére	5 600 Ft	4 200 Ft	2 800 Ft	2 000 Ft
Teljes üdülő bérlete 12 férőhely/éj	30 000 Ft	23 000 Ft	15 000 Ft	11 000 Ft

A PSZ Veszprém megyei üdülője – Hévíz (8380 Hévíz, Jókai u. 12.)

Az üdülő a tófürdő közelében, csendes környezetben, de a városközpontban, a Carbona és az Európa Szálloda szomszédságában található. Az emeletes, tetőtér-beépítéses épületben 7 db 2 ágyas, hideg/meleg vizes mosdókkal, televízióval, 2 db 2 ágyas manzárd, 1 db 3 ágyas manzárdszoba van. Jól felszerelt konyhával (mikrohullámú sütő, hűtőszekrények stb.), központi fűtéssel, zárt parkolóval rendelkezik. A zuhanyozók és WC-k szintenként (2-2) a folyosóról nyílnak, a szobák közelében. **Helyben, külön díjazás ellenében,**

masszázs is tudunk biztosítani. Étteremtől való távolság: 100 m; bevásárlóközponttól való távolság: 150 m; tótól való távolság: 300 m; Balaton 7 km távolságra. **Tértítési díjak** (önellátással).

A turnusok szerda 10 órától, kedd 10 óráig tartanak.	2015. III. 11-étől 2015. XII. 29-éig	
	földszint, emelet Ft/fő/éjszaka	manzárd Ft/fő/éjszaka
Tértítési díjak	2600 Ft	2100 Ft
A nem PSZ-tagoktól a térítési díjon felül napi 200 Ft támogatást kérünk.		

Befizetés: a visszaigazolástól számított **10 napon belül. Idegenforgalmi adó:** a helyszínen fizetendő. **450 Ft/fő/éjszaka** 18 éves kortól. (Már nem mentes az üdülőhelyi díjfizetés alól a 70 év feletti.)

Jelentkezni az alábbi címen lehet: Pedagógusok Szakszervezete Veszprém Megyei Szervezete 8200 Veszprém, Budapest út 8. Telefon: 88/327-978. E-mail: pedzsakszvp@invitel.hu.

PSZ-üdülő, Balatonalmádi

(Viktória Üdülő Egyesület, 8220 Balatonalmádi, Mikszáth K. u. 12.)

Az üdülő igénybevételének időszaka: elő- és utószezon: május 1.–június 14., augusztus 24.–október 1., főszezon: június 16-tól augusztus 24-ig.

Étkezési lehetőségek: számtalan vendéglátóegység, elfogadható árakkal. Az igénybevétel költségei: PSZ-tagoknak 3000 Ft/fő/éjszaka + heti 100 Ft/tumusz egyesületi tagdíj. Nem PSZ-tagoknak 3000 Ft/fő/éjszaka + egyszeri 100 Ft egyesületi tagdíj + napi 1000 Ft egyesületi támogatás. Gyerekár: 3 éves korig ingyenes, 16 éves korig kedvezményes (–20%). Nyugdíjasár: 2300 Ft/fő/éj, Üdülőhelyi adó: 450 Ft/fő/éj. **10 éjszaka után 1 grátisz éjszaka!**

A jelentkezés módja, lehetőségei: 9021 Győr, Szt. István út 5. 70/375-6305; e-mail: viktoraudulo@t-online.hu; tormatiborne@gmail.com.

Az üdülő befogadóképessége, a vendégek elhelyezése: 9 szoba, 1 apartman, az összeférőhely: 45 fő. **Az üdülő felszereltsége, komfortkozata:** 7 szoba önálló fürdőszobával rendelkezik, 2 szobának 1 közös fürdője van. **A pihenés, a szabadidő eltöltésének lehetőségei:** fizetős strand, gazdag nyári programok, sportolási lehetőség a környéken: uszoda, tenispályák, bobbálya, kirándulási lehetőség.

XVI. ORSZÁGOS PEDAGÓGUS-TENISZVERSENY

A Balatonalmádi Tenisz Klub és a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) immár tizenhatodik alkalommal rendezi meg az Országos Pedagógus Teniszbajnokságot.

Időpont: 2015. július 3–4–5. (péntek–szombat–vasárnap).

Helyszín: Balatonalmádi, a Szent Erzsébet ligetben (Öregparkban) lévő, 6 db salakos tenispálya.

Helyszíni jelentkezés: 2015. július 3. pénteken 13 óráig.

Mérkőzések: pénteken 14 órától kezdődnek, döntők: vasárnap kora délután.

A részvétel feltétele: pedagógus-oklevél, oktató-nevelő munkában való részvétel. (Az oklevél vagy hiteles másolatának bemutatása a versenyre jelentkezéskor kötelező.)

Nevezési díj: személyenként 5000 Ft, amelyet a helyszínen, a regisztráláskor kell fizetni.

Szállás: A Pedagógusok Szakszervezete július 3–4-én minden PSZ-tag résztvevő számára ingyenes szállást biztosít (reggeli nem!) a **PSZ Győr városi-körzeti szervezetének üdülőjében** (Balatonalmádi, Mikszáth K. út 12. Információ: **Torma Tiborné**, tel.: 70/375-6305). A szakszervezeten kívüliek a szállást önköltségi áron vehetik igénybe. A sportszerű viselkedést a szálláshelyen is elvárjuk! A Balatonalmádi Tenisz Klub gondoskodik a megfelelő versenyfeltételekről, továbbá ingyenes strandbelépőt ad a résztvevőknek.

Utazás egyénileg:

További információt a verseny főszervezőjétől, **Dudás Zsolt**tól, a klub elnökétől (a 06/20/48-38-780-as telefonszámon, e-mail: almaditenisz@gmail.com, www.almaditenisz.hu) és a PSZ Országos Irodájától (06/1/322-8453; www.pedagogusok.hu) kaphatnak az érdeklődők.

Előzetes jelentkezés: 2015. június 20-áig a **PSZ Országos Irodájánál** (1068 Budapest, Városligeti fasor 10., telefon és fax: 06/1/322-8464, e-mail: pedlap@pedagogusok.hu). A jelentkezők írják meg levelezési címüket, munkahelyük címét, szakszervezeti tagkönyvük számát, születési idejüket, és hogy szállásra, illetve étkezésre tartanak-e igényt.

EGYHARMADNYI PÁLYAELHAGYÓ

A legtöbb szakmához elegendő a generális tudás

Olyan oktatási rendszerre van szükség, amely elsősorban a megszerzett tudás rugalmas hasznosításában segíti a munkavállalókat – mondják a KSH kutatói. A népszámlálás adatai alapján elemezték, hogy a csaknem 4 millió dolgozó képzettsége mennyire felel meg a foglalkozásának. Arra a következtetésre jutottak, hogy a legtöbb szakma gyakorlásához – így például ahhoz, hogy valaki miniszter vagy államtitkár legyen – generálisabb tudás is elegendő.

Az olyan speciális, illetve jogszabályok által is behatárolt foglalkozások kivételével, amilyen az orvos, a bíró, a pedagógus vagy a mérnök, egy sor foglalkozást olyan képzettségekkel is el lehet látni, amelyek csak kisebb-nagyobb mértékben egyeznek meg az adott szakma elvárásaival. Többek között erre a megállapításra jutottak a KSH kutatói, amikor a képzettség és a foglalkozás megfelelését (kongruenciáját) elemezték a legutóbbi népszámlálás adatai alapján.

Az erről készült tanulmány egyebek mellett megállapítja, hogy a csaknem 4 millió munkavállaló 41 százaléka a képzettségének megfelelő, míg 15,6 százaléka annak részben megfelelő szakmában dolgozik, viszont majdnem egyharmaduk nem. Ha a nem iskolarendszerű képzettségeket, valamint azokat a szakmákat is figyelembe vesszük, amelyeknél nem egyértelmű, milyen képesítési terület szükséges a feladat ellátásához, jobb arányt kapunk: így ugyan 3,5 millió alá csökken a foglalkoztatottak száma, viszont már 45,4 százalékos a foglalkozás-

képzettség megfelelési és csak 29,9 százalékos a nem megfelelési arány.

A KSH kutatói mind a 485 foglalkozásra vonatkozóan elvégezték az összehasonlítást. Az elemzések azt mutatják, hogy jelentős számban vannak olyan foglalkozások, amelyeket nem kongruens iskolai végzettséggel, képzettséggel is el lehet végezni. A szakemberek azt valószínűsítik, hogy ilyenkor a munkavállalók mellett a korábban megszerzett munkatapasztalat miatt döntenek, vagy esetleg azért, mert szervezett tanfolyam keretében elsajátíthatók a munka ellátásához szükséges ismeretek. Ilyen például a kereskedelmi és marketing terület vagy az újságírás-szerkesztés. A KSH kutatásából az is kiderül, hogy a törvényhozásban dolgozók, az államtitkárok és a miniszterek több mint fele sem rendelkezik olyan végzettséggel, amely elvileg feltétele lehetne a pozíció ellátásának.

Minél speciálisabb azonban az egy-egy foglalkozáshoz szükséges ismeretanyag, és minél hosszabb az az idő, amely ahhoz kell,

hogy azt megfelelő szinten el lehessen sajátítani, annál nagyobb a rá jellemző kongruenciaszint. Ilyenek például a számvitelhez kapcsolódó szakmák.

A KSH kutatóinak következtetése: mindenképpen olyan oktatási rendszerre van szükség, amely alkalmassá teszi a munkavállalókat arra, hogy megszerzett tudásukat rugalmasan tudják hasznosítani munkájuk során. Vagyis az iskolarendszer minden szintjén a tanulás képességére kell alkalmassá tenni a jövőendő munkavállalókat, mert főleg így van mód az adott foglalkozáshoz szükséges képzettség megszerzésére.

A csaknem 4 millió magyar foglalkoztatott egészét tekintve a legnagyobb arányt az érettségizettek képviselik (35 százalék), akiket a szakmunkás-bizonyítvánnyal rendelkezők követnek (28 százalék). E két értéket lényegesen alulmúlja a főiskolai végzettségűek 15 százalékos aránya, míg az alsófokú és egyetemi oklevéllel rendelkezők hányada 10–11 százalék volt a 2011-es népszámlálás idején.

Forrás: vg.hu

HIÁBA A SZAKEMBERHIÁNY, A FIATALOK NEM KELLENEK

Diplomásszakember-hiány, hiányos vállalati tervezés és a fiatalokkal szembeni fenntartások jellemzik a magyar munkaerőpiacot (már a versenyképességet fenyegeti a szakemberhiány), derül ki a HVG HR Center friss kutatásából. Emellett, a javuló tendencia ellenére itthon még mindig az átlagos munkanélküliség duplája jellemző a 25 év alattiakra. (A pályakezdők még sosem látták annyira negatívan a helyzetüket, mint tették azt a tavalyi év végén.)

A Macro-Talent 2015–2017 kutatás rávilágított, hogy a cégek különösen a műszaki-mérnöki területen számolnak elhúzódó szakemberhiánnyal, ugyanakkor érdemi fiatalításban a megkérdezett cégek nem gondolkodnak. A vállalatok alig egytizede tervez lehetőséget biztosítani pályakezdők számára, hogy betöltsék a megüresedő pozíciókat. Ez jellemzően az egyetemről frissen kikerülő munkavállalókkal kapcsolatos félelmükből fakad, miszerint a fiatalok nem képesek megfelelően alkalmazkodni és helytállni egy teljesen új feladatkörben, továbbá kétharmaduk kiemelte, hogy a képzések során jóval nagyobb hangsúlyt kellene fektetni a gyakorlati ismeretek átadására. „A vállalatvezetők jelentősnek érzik a távolságot a friss diplomás fiatalok tudása és a rájuk váró feladatok elvégzéséhez szükséges ismeretek között” – fejtette ki Kóthay Péter, a HVG HR Center operatív vezetője.

Kreatívak, de türelmetlenek a pályakezdők

A munkához való hozzáállás a legnagyobb gyengéje a mai

fiataloknak a munkáltatók szerint. A pályakezdők kreatívak és gyorsan alkalmazkodnak, de felületesek, már egészen eltérő stílusban kommunikálnak, mint idősebb kollégáik, ez pedig néha nehezíti az együttműködést.

A felmérésből világossá válik, melyek azok a készségek és személyes tulajdonságok, amelyeket a vállalatok képviselői rendre hiányolnak a friss diplomásokból. A cégvezetők elsősorban a beilleszkedés és az önálló munkavégzés készségét, illetve a szakmai elhivatottságot és a munkához való hozzáállást említik fájó pontként, és a diplomás munkaerővel kapcsolatban legalább annyira minőségi, mint mennyiségi problémáról beszélnek.

Tavaly szeptemberben a Nestlé Európában 200 cég csatlakozásával újtára indította az Összefogás a Fiatalok Foglalkoztatásáért partnerprogramot, több mint 100 000 munkalehetőséget teremtve ezzel a 30 év alatti fiataloknak 2016-ig. „Magyarországon tíz felelős vállalat és szakmai szervezet csatlakozott a kezdeményezéshez, akik nemcsak elkötelezték magukat a fiatalok munkaerőpiaci helyzetének javítása mellett, hanem a kérdésben egységes elveket képviselve hívták kerekasztal-beszélgetésre a téma összes érintettjét. Az így létrehozott összefogás célja, hogy a lehető leghatékonyabban segítse a fiatalok elhelyezkedését és szakmai fejlődését” – hangsúlyozza Jean Grunenwald, a Nestlé Hungária Kft. ügyvezető igazgatója.

Forrás: piacesprofit.hu

Janikovszky Éva

HA ÉN FELNŐTT VOLNÉK

– részlet –

Minden gyerek tudja, még a legkisebb is, hogy rossznak lenni sokkal mulatságosabb, mint jónak lenni.

Folyton jónak lenni iszonyúan unalmas és amellet fázasztó is.

Ha sokáig ülsz mozdulatlanul egy széken, elszibbad a lábad.

Ha késsel, villával igyekszel enni, kirepül a hús a tányérodból.

Ha egészen tisztára mosod a kezed, a többiek már rég asztalhoz ültek, mire elkészülsz.

A felnőttek folyton csak azt mondják:

– Legyél jó!

Meg azt, hogy:

– Ne legyél rossz!

Meg azt, hogy:

– Fogadj szót!

Meg azt, hogy:

– Viselkedj rendesen!

Könnyű azt mondani. Mert hiába mondják azt a felnőttek, hogy addig örülj, amíg gyerek vagy, minden gyerek tudja, még a legkisebb is, hogy felnőttnek lenni sokkal jobb.

A felnőtt azt a ruhát veszi fel, amelyik észbe jut.

Ha tűzoltószirénát hall, nyugodtan kihajolhat az ablakon.

Akármennyire kimelegedett, mindig ihat vizet.

Olyan halkan köszönhet, ahogy csak akar.

És nem kell akkor lefeküdni, amikor a legérdekesebb a tévé.

De ez még nem minden!

A felnőtt azt csinál, amit akar, a gyerekek pedig azt kell csinálnia, amit a felnőtt akar.

A felnőtt folyton rászól a gyerekekre:

– Vedd fel a pulóvered!

– Mosd meg a kezed!

– Ne rágd a körmöd!

– A lábad elé nézz!

– Rakd el a játékaidat!

És ha a gyerek nem fogad szót, akkor az következik, hogy:

– Hányszor mondjam, hogy mosd meg a kezed, így nem lehet asztalhoz ülni!

– Hányszor mondjam, hogy vedd fel a pulóvered, meg akarsz fázni?

– Hányszor mondjam, hogy a lábad elé nézz, mert orra fogsz esni!

– Hányszor mondjam, hogy ne rágd a körmöd, még nézni is rossz!

– Hányszor mondjam, hogy rakd el a játékaidat, mindig én rakodjak utánad?

És ha a gyerek még mindig nem fogad szót, akkor következik, hogy:

– MONDD, ÉDES FIACSKÁM, HÁNYSZOR MONDJAM MÉG, HOGY:

– Vedd fel a pulóvered!

– Mosd meg a kezed!

– Ne rágd a körmöd!

– A lábad elé nézz!

– Rakd el a játékaidat!

HÁNYSZOR MONDJAM? HÁNYSZOR MONDJAM? HÁNYSZOR MONDJAM? (...)

Először is annak örülnék, hogy azt csinálhatom, amit akarok.

Ha én felnőtt volnék, akkor sosem ülnék a széken, hanem mindig térdelnék.

Fehér kesztyűs kezem végighúznám minden vaskerítésen.

A fogmosó pohárban csíráztatnám a datolyamagot.

Megennék egy-egy nagy tábla csokit minden ebéd előtt.

És valószínűleg kézzel fognám a legyeket.

Persze csak akkor, ha addig megtanulnék legyet fogni.

Ha én felnőtt volnék, akkor örökké tornacipőben járnék.

A leves után mindig meginnék két pohár vizet.

Hátrafelé mennék az utcán.

Minden kóbor macskát megsimogatnék.

És valószínűleg nagyon élesekett füttentyenék, hogy mindenki megijedjen és odanézzen.

Persze csak akkor, ha addig megtanulnék két ujjammal a számban füttentyenteni.

GYEREKSZEMMEL

Május első és utolsó vasárnapja tiszteletére

Anyák napja, gyerekversek, dalocskák, mosolygó óvó nénik, könnyező anyukák. És az orgona ága, a barackfa virága alatt ott bújnak a megismételhetetlen pillanatok, a gyermeki ártatlanság okán viccessé formálódott nagy gondolatok a szeretetről, összetartozásról, hogy ívet húzzanak május utolsó vasárnapjáig, a gyereknapi. Mert csak így, együtt egéssz. Idézünk néhányat a legviccesebbekből.

Szerelem

Hazafelé, a kocsiban az ötéves kisfiú megszólal:

– Anya! Én szerelmes vagyok beléd!

– Ez szerinted mit jelent?

– Azt jelenti, hogy egy szívecske, és át kell lőni egy nyíllal.

Összebújva

– Anya, amikor te lefekszel aludni, kivel bújsz össze?

– Apával.

– Őt öleled?

– Igen.

– Ő a te játék állatod?

Szeretet

– Az anyukánk a családunk, szeret minket, és mi is szeretjük őt. Anyára Apa vigyáz, rájuk meg mi. Anya sok kedvességet tesz értünk. Akkor mosolyog, ha boldog. Ha fáradt, akkor nyugós. Ilyenkor fáradt hangokat ad ki magából.

Kívánság

– Anyu, egyél sokat, hogy nagy hasad legyen, és akkor lesz még egy testvérem!

Reggeli

– Látod, megint lecsöpögtetted a müzlid a ruhádra. Mert könyökölsz az asztalon. Emeld fel a könyököd. Magasabbra! Így. Na, most próbáld. Nem kocsma ez.

– Anya, most te egyed a saját müzlidet, jó?

Békülés

– Tudom, nagy, hogy tele a padlás bocsánatkéréssel, de azért még egy elfér, vagy nem?!

Program

– Anya, hadd aludjak nagyinál!!!

– De nagyon fogsz nekem hiányozni! :-(

– Majd magadhoz veszed a pizsamámat, és azt szagolgatod! Úgyis mindig ezt csinálod...

KEMÉNY HANGÚ MÁJUS 1.

Magyar Szakszervezeti Szövetség: az EU legkiszolgáltatottabb dolgozói a magyarok

Az „Európai béreket a stadionok helyett!” – jelszó nevében gyülekeztek a különböző ágazati szakszervezetek tagjai a Magyar Szakszervezeti Szövetség (MASZSZ) zászlaja alatt május elsején a Városligeti fasorban. A tagszervezeteket jelző, sok-sok színes zászló, a lengő-lobogó lufik alatt több ezer ember gyűlt össze, hogy a munka ünnepén, a fasor végén felállított színpadon megtartott nagygyűlés után a Dózsa György úton és a Hősök terén keresztül, a Kós Károly sétányon át a városligeti napozórétig vonuljon.

Az ország különböző pontjairól érkeztek bányászok, kohászok, kereskedők, vasutasok, vegyészek, pedagógusok, közszférában, egészségügyben, szociális területen dolgozók, hogy meghallgassák május elseje szónokait. Az ágazati szakszervezetek között volt a Pedagógusok Szakszervezetének maroknyi csapata is. Az érdekvédelmi szervezetek idén civil szervezetekkel közösen demonstráltak.

A nagygyűlés alaphangját *Gulyás Balázs*, a netadó elleni tüntetés főszervezője adta meg, aki úgy vélte, május elseje, a munkások sikeres harcának ünnepe az akaratról, az összefogásról és a kitartásról szól. Mint mondta: „A múlt nem csak azért van, hogy tanulmányozzuk, és emlékezzünk meg róla, a múlt arra való, hogy tanuljunk belőle.” Megjegyezte, „nagy nap ez a mai a keményen dolgozóknak, de nagy nap azok számára is, akik úgy gondolják, ez így nem mehet tovább! És ők ma a többség Magyarországon! Egyelőre csendes többség, de ez nem sokáig lesz így!”

Szekély Tamás, a MASZSZ alelnöke arról beszélt: „Az ünnep se ment fel minket az őszinteség kötelezettsége alól. 2010 óta egyre többen mondogatjuk, és ezt vegyük is komolyan, önmagában a megmaradás, a létezésünk is siker! Nem a szakszervezeti irodák a hétköznapiakban, nem a színes lufik az ünnepen, hanem az, hogy még ma is van a munkavállalói érdekképviselő, amelyik szól, sőt szükség szerint kiált, ha bajban vannak a dolgozók.”

*Dr. Mészáros Balázs*nak, a Magyar Szolidaritás Mozgalom elnökségének és a KKDSZ (Közügyjteményi és Közművelődési Dolgozók Szakszervezete) elnökségének tagja úgy kezdte felszólalását: „Bajtársaim!” Hozzátette: „Talán szokatlan ez a megszólítás, de mivel mindannyian bajban vagyunk, és mindannyian társak is vagyunk ebben a közös bajban, úgy gondoltam, hogy ez a megszólítás illik leginkább ehhez az alkalomhoz.” Megemlékezett arról, hogy élete első felét egy másik, rég szertefoszlott világban töltötte, amikor a majális elsősorban a kollégákkal közös szórakozásról szólt. Most más időket élünk, mégpedig igen kemény időket, és arról beszélt, az utóbbi években a régvolt majálisok harcos arca került előtérbe. „Nem mi akartuk így!” – tette hozzá.

Varga Andreának, az Autonóm Területi Szakszervezet elnökének, az Őszintén az Egészségügyért Akciószövetség tagjának beszéde hol elnémitotta, hol vastapsra készítette az őt hallgatókat. Ő az egészségügyi dolgozók fekete ruhás mozgalmához csatlakozva sötét ruhában állt a színpadon, nyakába Ápoló vagyok! feliratú táblát akasztott. Beszélt arról, hogy a csaknem egy hónapja, ápolók körében indult „fekete pólós mozgalom” nem csak az egészségügyi dolgozók tarthatatlan helyzetére hívja fel a figyelmet, mivel a magyar munkavállalók többsége, mintegy egymillió ember dolgozik főállásban a létminimumnál kevesebb bérért, többen vállalhatatlan munkakörülmények mellett.

Beszélt azokról az ápolókról, akik 8-12 órát tudnak le a legkeményebb műszakokban, és épp azokkal nem találkoznak, akikért csinálják: a gyermekekkel. Közben halálutsákat igyekeznek elviselhetőbbé tenni, erőt próbálnak adni annak a fiatal mellrákos nőnek, akihez két kicsi gyermeke érkezik látogatóba. Beszélt védőnőkről, akik semmiért küzdenek a végeken az előítéletekkel és a fejtevekkel. Beszéde végén arra kérte a jelenlevőket, fogják meg egymás kezét, és egyszerre kiáltás: „Én is ápoló vagyok!”

A jelen lévő sok ezer ember Varga Andrea kérésének eleget is tett, a Városligeti fasorban zúgott az „én is ápoló vagyok!”.

A Magyar Szakszervezeti Szövetség (MASZSZ) elnöke, *Kordás László* azzal kezdte beszédét, hogy köszöntötte a jelen levő szakszervezeteket, köztük a pedagógusokat is. Megemléktette, az, hogy tízezer ember ott van a nagygyűlésen, bizonyítéka annak, hogy van munkásszolidaritás! Kijelentette: „A mai napra véleményem szerint soká fogunk emlékezni, mert ez a nap az újrakezdés ünnepe, az újrakezdés napja.” Mint mondta: „Sok mindent helyre kell tennünk ebben az országban, úgy érzem.” Beszélt arról, hogy azokon a helyeken, ahol a munkások kiálltak és megküzdöttek a jogaikért, most demokrácia van és jogállam. Megemlékezett arról, hogy „1955-ben XII. Pius pápa úgy döntött, május elseje legyen munkás *Szent József* emléknapja. Tudjátok, ő volt Jézus apja. Egy ács. Egy munkás. Vagy, ahogy ma mondanánk, egy keményen dolgozó kisember. Mindezt csak azért idéztem fel, hogy ne higgyük el, hogy ez a nap a pártállam visszamaradt maradéka.”

Beszélt arról, hogy az elmúlt öt évben lerombolták a magyar dolgozók védelmét garantáló legutolsó pilléreket is, az alkalmazottakra ráerőltették az új Munka törvénykönyvét (Mt.), és így a magyarok az Európai Unió legkiszolgáltatottabb munkavállalói lettek. „Rabszolgatörvénykönyvnek” nevezte az új Mt.-t, amely – a korábbinál még rosszabb feltételekkel – mindenre vonatkozik. Szerinte a hatalom saját alaptörvényével ellentétes, nemzetközi jogokat figyelmen kívül hagyó szabályokat ír elő, mint ahogyan azt 2012-ben az arányosított betegszabadság ügyében tette.

(A MASZSZ utóbbi miatt az ombudsmanhoz fordult, a Kúria pedig idén januárban kimondta, ellentétes az Unió normáival minden olyan tagállami rendelkezés, amely feltételhez köti a szabadság megadását, a 20 nap alapszabadság mindenkinek jár, beleértve még a félétet betegállományban töltő munkavállalókat is. A szakszervezeti szövetség írásban is kéri majd a kormánytól, hogy a 2012 és 2015 között „jogtalanul elvett szabadságot” visszaadják a munkavállalóknak pénzbeli kártérítés helyett. Amennyiben nem sikerül megegyezni, a MASZSZ peres útra tereli az ügyet.)

Kordás László azt is hangsúlyozta, Magyarországon a bérhelyzet elfogadhatatlan.

„Tarthatatlan, hogy egymilliónál is többen élnek hazánkban a létminimum alatt. Célunk, ennek a helyzetnek a felszámolása!” – tette hozzá.

A beszédek elhangzása után a tömeg a napozórétre vonult. Sok néző megtapsolta a vonulókat.

